

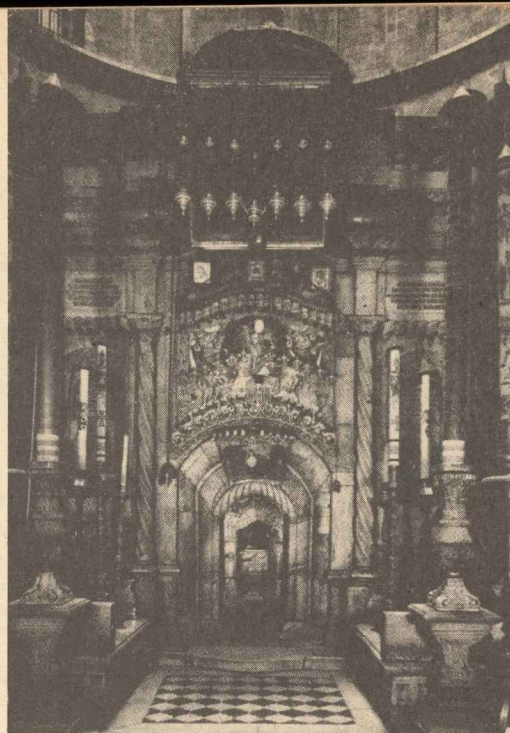
ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ «ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ»

Αρ. Φύλλου 228

Αθήνα, Απρίλιος 1982

Ἡ εἴσοδος τοῦ κουβουκλίου τοῦ Παναγίου
Τάφου μέσα στο Νάο τῆς Ἀναστάσεως.

ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ Μικρασιάται,

Κατὰ τὸ ἔτος πού διανύομεν συμπληρώνονται, σὺν Θεῷ, ἐξήντα χρόνια ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ τῶν 60 ἐτῶν ὁ Μικρασιατικὸς Ἑλληνισμὸς, ὁ ὁποῖος ἐξερριζώθη ἀπὸ τὰς προγονικὰς του ἐστίας καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν ἐλευθέραν Πατρίδα εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, μὲ τὴν πίστιν εἰς τὴν ζωτικότητα, ἡ ὁποία τὸν διακρίνει, κατάρθωσεν, ὅχι μόνον νὰ ἐπουλώσῃ τὰς πληγὰς του καὶ νὰ ἀνασυγροτηθῇ, ἀλλὰ καὶ συνετέλεσε σπουδαίως εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς χώρας μας εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, πολιτιστικόν, βιομηχανικόν, ἐμπορικόν, γεωργικόν, κοινωνικόν, κ.λπ., διετήρησε γενικὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν ὀντότητά του καὶ ἀπέβη σημαντικὸς παράγων εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐλευθέρας Πατρίδος, ἀναδείξας ταυτοχρόνως ἐξόχους προσωπικότητας εἰς ὅλους τοὺς κλάδους.

Κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ὁ Ἑλληνισμὸς αὐτὸς τῆς Ανατολῆς, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐπιτευγμάτων του, δὲν παρέλειψε, μνήμων τῆς καταγωγῆς καὶ τῶν παραδόσεων του, νὰ ἰδρύσῃ πολλὰ καὶ ἀξιόλογα σωματεῖα, μὲ σκοπὸν τὴν διατήρησιν καὶ διαίωσιν τῆς μνήμης τῶν ἡθῶν, ἐθίμων καὶ παραδόσεων τῶν ἀλησμονήτων Πατρίδων, ὡς καὶ τῆς μνήμης τῶν θυμάτων τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς τοῦ 1922. Διέσωσε καὶ μετέφερε εἰς τὴν μητέρα Ἑλλάδα θησαυροὺς θρησκευτικὸς καὶ πολιτιστικὸς, ἱεράς εἰκόνας καὶ λείψανα ἁγίων καὶ ἐπάνω ἀπ' ὅλα τὸν πνευματικὸν πολιτισμὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ανατολῆς. Ἐπίσης προέβη εἰς ἀξιολόγους ἐκδόσεις βιβλίων, περιοδικῶν, ἐφημερίδων καὶ λοιπῶν ἐντύπων, μὲ περιεχόμενον πάντοτε σχετικόν μὲ τὴν ἱστορίαν, τὴν λαογραφίαν, τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα τῶν ἀλησμονήτων Πατρίδων του. Τέλος ἀνήγειρε Ναοὺς καὶ ἀνδριάντας, καθὼς καὶ πνευματικὰ ἱδρύματα. Καὶ ὅλα αὐτὰ καὶ πλεῖστα ἄλλα ἐγίναν μέσα εἰς αὐτὰ τὰ 60 χρόνια, παρά τὰς σκληράς συνθήκας ἐπιβιώσεως, τὰς ὁποίας εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὅταν ἐφθασε κατεστραμμένος καὶ ἐξουθενωμένος μὲ τὴν πρωτοφανῆ καταστροφὴν, χάρις καὶ μόνον εἰς τὸ θάρρος καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν ψυχικὴν του δύναμιν, πού τοῦ ἐχάριζεν ὁ πολιτισμὸς του καὶ ἡ καταγωγὴ του.

Ἡ Ἑνωσίς μας, ἀποδίδουσα ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν ἐπέτειον αὐτὴν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἱστορικὸν σταθμὸν διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τοὺς Μικρασιάτας, καὶ θεωροῦσα ὅτι πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ ἀφορμὴν ἀναζωπυρώσεως τῆς μνήμης τῶν γεγονότων ἐκείνων καὶ μεταλαμπαδεύσεως αὐτῆς εἰς τὴν καταγομένην ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας νέαν γενεάν, σκέπτεται νὰ ὀργανώσῃ τὰς κάτωθι κυρίως ἐκδηλώσεις, ἐπιθυμοῦσα τὴν συμπάραστασιν ὅλων τῶν

Μικρασιατικῶν σωματείων διὰ τὴν καλυτέραν καὶ λαμπροτέραν ἐπιτυχίαν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ:

1. Διὰ τὴν ἀπόδοσιν τιμῆς πρὸς τὰ θύματα τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς, θὰ παρακαλέσωμεν τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν ὅπως τὴν Κυριακὴν 19 Σεπτεμβρίου τρέχοντος ἔτους τελεσθῇ εἰς ὅλους τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Χώρας μνημόσυνον, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν των. Εἰς τὰ μνημόσυνα αὐτὰ βεβαίως θὰ συμμετάσχουν ἐνεργῶς τὰ κατὰ τόπους μικρασιατικὰ σωματεῖα.
2. Θὰ ἐκδοθῇ ὑπὸ τῆς Ἑνώσεώς μας εἰδικὸν πανηγυρικὸν τεῦχος, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ο ΕΝ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» ἐργασία τὴν ὁποίαν συνέγραψεν ὁ ἀείμνηστος Καθηγητὴς Ἀδαμάντιος Ν. Διαμαντόπουλος καὶ ἔχει δημοσιευθῇ εἰς τὸν 1ον τόμον τῶν Μικρασιατικῶν Χρονικῶν. Τοῦ τεύχους αὐτοῦ θὰ σᾶς ἀποστείλωμεν ἐγκαίρως ἀντίτυπα, διὰ τὴν διανομὴν εἰς τὰ μέλη τῆς ὀργανώσεώς σας, σκεπτόμεθα δὲ νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας τὴν ἔγκρισιν διὰ τὴν διανομὴν του εἰς τὰ Πανεπιστήμια καὶ τὰ Σχολεῖα τῆς Χώρας.
3. Παρουσιάσιν ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ τοῦ κ. Δημ. Φωτιάδη, μὲ θέμα τὴν Μικρασίαν, μελοποιηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐπίσης μέλους τῆς Ἑνώσεώς μας μουσικοσυνθέτου κ. Σωκράτη Βενάρδου. Θὰ ἐπιδιώξωμεν ὅπως ἡ σύνθεσις αὐτὴ παρουσιασθῇ εἰς τὸ θεάτρον Ἡρώδου ἢ Λυκαβηττοῦ, ὡς καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Χώρας.
4. Θὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ὅπως γίνουν κατάλληλοι ὁμιλίας εἰς τὰ Πανεπιστήμια καὶ τὰ Λύκεια.
5. Θὰ ἐνεργήσωμεν πρὸς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν ὅπως ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 60 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ ἐθνομάρτυρος Χρυσοστόμου Σμύρνης ἀνακηρυχθῇ οὗτος Ἅγιος.
6. Θὰ ἐπιδιώχῃ ἡ εὐρυτέρα κάλυψις τῶν σχετικῶν ἐκδηλώσεων διὰ τῶν μέσων τῆς τηλεοψίας, τῆς ραδιοφωνίας καὶ τοῦ τύπου, ὡς καὶ ἡ ὀργάνωσις ἐκθέσεων κειμηλίων καὶ φωτογραφιῶν.

(Ἡ συνέχεια σπὴ σελ. 4)

Ἡ Μικρασιατικὴ Ἠχώ
εὐχεται
στὰ μέλη καὶ τοὺς φίλους τῆς
ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

Ο ΣΙΝΑΪ-ΤΗΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΗΣ ΕΚ ΧΩΡΑΣ ΒΟΥΡΛΑ

Ένα πρόσφατο απόκτημα της Μικρασιατικής Βιβλιογραφίας πραγματικά αξιολογώτατο και ως κείμενο και ως έκτύπωση και ως έκδοση.

Προσωπικά με συγκίνησε βαθύτατα και δικαιολογημένα βέβαια. Αναφέρεται σ' ένα Βουρλιώτη που έζησε μία ζωή περιπετειώδη όμοιοιούμενος κατά τρόπον έντυπωσιακόν πραγματικά και κάτω από την πλήρη αντίληψη ενός ιδεολογικού προορισμού μιας πίστης. Ήταν ένας κοσμοκαλόγερος με απόλυτη θύμω και θαυμαστά αποδοτική τη συνείδηση αυτού του χαρακτηρισμού.

Έζησεν από το 1674 έως το 1700 στο Λβόβ (Λεόπολη) της Πολωνίας, αλλά και στην Πόλη, στο Μισίρι και στις γύρω στά μέρη αυτά περιοχές. Άσχοια του επαγγελματική το εμπόριο σε ανάλογες περιόδους στους τόπους αυτούς. Και αν λογαριάσουμε και την εποχή και τα μέσα κινήσεως κατά τους χρόνους εκείνους, οι περιόδους αυτές ήταν δύσκολες και περιπετειώδεις. Τουτό όμως δεν τον κατέβαλεν. Γέμιζε τη ζωή του τη γέμιζε μ' έναν υπερβατικόν όμοιοιούμενος προορισμόν της εξυπηρέτησεως της χριστιανικής λατρείας κατά την έκταση μάλιστα και το βαθύ ιδεολογικόν περιεχόμενον τους κατά τους χρόνους και ως θρησκείας και ως έθνικου έλληνικού-ιδανικού.

Είχε πάγει και στη Μονή του Σινά. Και η επίδραση, η πληρέστατη αυτής της επίσκεψης, υπήρξεν, ως αποτέλεσμα έντονον, να προσκολληθεί ψυχικά και πνευματικά δολοκληρωτικά, απόλυτα σ' αυτήν την επίδραση στην εξυπηρέτηση με κάθε τρόπο, με κάθε μέσον του προορισμού των σκοπών αυτής της Μονής.

Επίδραση της ιδεολογικής αυτής προσκολλησεως του της δημιουργικής υποβολής γι' αυτόν ενός ιδανικού υπήρξεν και το ενδιαφέρον του με συστηματικότητα για τις άγιονγραφίες, η συντήρηση των ή κατάλληλη με αποτέλεσμα την καλλιπείστερη προβολή των, την έκτύπωση και τη μεταφορά και προσφορά των μετά την θαυμαστήν επεξεργασία σ' αυτές από τόν ίδιον, όπου διαπίστωνε ενδιαφέρον γι' αυτές.

Υπήρξεν ο Βουρλιώτης αυτός των χρόνων εκείνων, μία αξιολογώτατη προσωπικότητα και για το ήθος και τη δραστηριότητα του και τα αποτελέσματα όλης αυτής του της ενεργητικότητας. Ενδεικτικά σέ τουτό είναι και όρισμένα γραπτά του, έπιστολές και άλλα κείμενα από αυτόν.

Ανάλογα λοιπόν προς την άξια, τη σπουδαιότητα των, είναι και η συστηματική και έμπεριστατημένη περισυλλογή και προβολή των για πλατύτερη μάλιστα σκοπιμότητα, όχι δηλ. η προβολή, που κι αυτή επιβάλλοταν φυσικά μιάς προσωπικότητας, αλλά παράλληλα και η προβολή και η αξιολόγηση του έργου της για γενικότερους πλέον ήθικους, πολιτιστικούς, μορφωτικούς σκοπούς.

Τούτο άκριβώς έπεδίωξε και έπετυχε με την συγγραφή και την έκδοση αυτήν ο Ντόρης Παπαστράτος και η Έταιρία «Ερμής».

Τό συμπεριλαμβάnuομε το σύγγραμμα αυτό στη Μικρασιατική Βιβλιογραφία γιατί αναφέρεται σ' ένα Βουρλιώτη όπως είπαμε και μάλιστα με θαυμαστά δημιουργική δραστηριότητα, κατά τους σκληρότερους χρόνους της τουρκοκρατίας, στους τόπους όπου έζησε και έδρασαν ο εξελαίρετος αυτός Μικρασιάτης των περασμένων αιώων, αλλά και γενικότερα και ευρύτερα από πνευματικής αξιολογήσεως για τό περιεχόμενον και τη μέθοδο και τα αποτελέσματα της επεξεργασίας του, όπως με θαυμασμό και συγκίνηση τά διαπιστώνουμε τώρα με την έκδοση του είναι ευρύτερα έθνικής πνευματικής μορφωτικής σημασίας.

ΝΙΚΟΣ Ε. ΜΗΛΙΩΡΗΣ

ΠΕΙΣΤΙΚΟ «ΝΤΥΣΙΜΟ» ΕΝΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Αν έχουμε κάποιο παράπονο-δικαιολογημένο, άλλωστε, ότι από πλειύρας Παιδείας άγνοείται τό μεγάλο και αξέχαστο εκείνο δράμα, που καλείται Μικρασιατική Καταστροφή και η συνακόλουθη του ξεριζωμένη Προσφυγιά, δεν μπορούμε να πούμε τό ίδιο και για τά μαζικά μέσα ενημέρωσης και κυρίως για την Τηλεόρασή μας. Η Τηλεόρασή μας (ιδίως τό κανάλι της Ε.Ρ.Τ.) άρκετές φορές πρόβαλλε θέματα και κινηματογραφικά ντοκουμέντα (άκόμα και «Στρογγυλό τραπέζι» μās αφιέρωσε), για την Καταστροφή της Σμύρνης, για την Μικρασιατική Καταστροφή γενικότερα, αλλά και για την πολιτιστική αξιολύση των ξεριζωμένων τών αλήμονων Πατριδων της Άνατολής.

Απ' την μικρή όθονη της Τηλεόρασης «παρέλασαν» πολλοί και εκλεκτοί εκπρόσωποι του Προσφυγισμού, όπως οι Ν. Τουτουντζάκης, Δ. Άρχινένης, Ν. Μηλιώρης, Δ. Σωτηρίου, Χρ. Σαμουηλίδης, Έλ. Χαλκούση, Τζ. Βεινόνγλου, Ίφ. Χρυσόχοου...

Αλλά μιά και ο λόγος για την Ίφ. Χρυσόχοου την πολυβραβευμένη

αυτή Λογοτέχνιδα μας, άξίζει να αναφερθεί πάλι η παρουσία της από την νέα Τηλεοπτική έκπομπή της Ε.Ρ.Τ. για τό βιβλίο, τό Έλληνικό Βιβλίο, που έπιμελείται τώρα ο γνωστός κριτικός της «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ» και (τώρα) του «ΕΘΝΟΥΣ» κ. Κ. Τσαούσης.

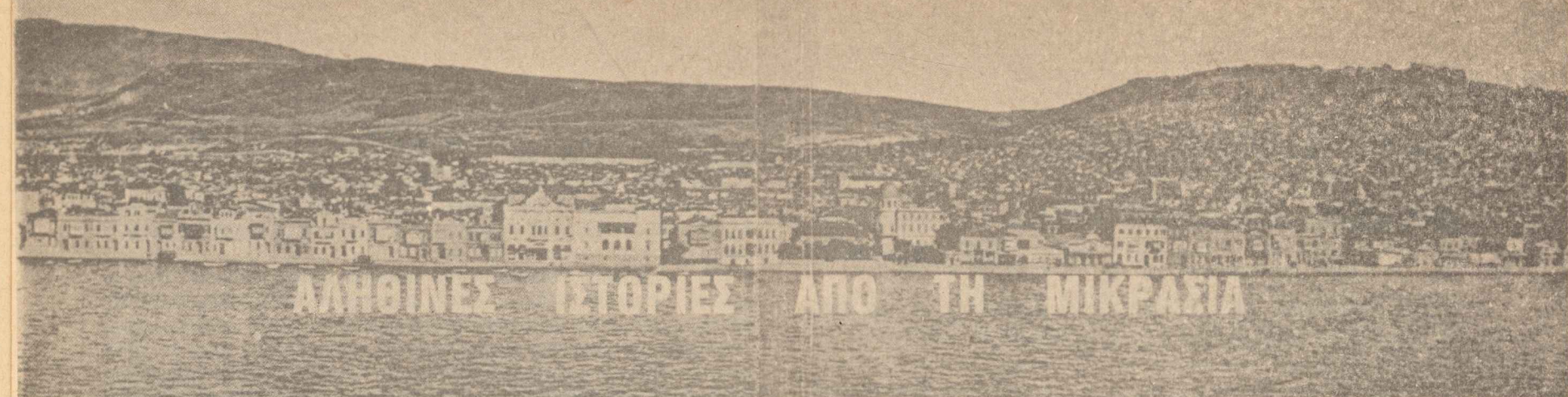
Έτσι, σέ μιά έντελως νέα μορφή η ένδιαφέρουσα αυτή έκπομπή, μεταξύ τών άλλων, την Πέμπτη 9-3-1982 ώρα 19.55' παρουσίασε και την κ. Ίφ. Χρυσόχοου η όποια διάβασε σελίδες από τό συγκλονιστικό βιβλίο της «ΜΑΡΤΥΡΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ» και κατόπιν είπε λίγα λόγια (και τουτό φυσικά, γιατί τά στενά χρονικά όρια της έκπομπής δεν επέτρεπαν μεγαλύτερη ανάπτυξη) για τά βάσανα τών προσφύγων, και ιδίως τών στερουμένων άνδρων γυναικών, τούς πρώτους μήνες της προσφυγιάς των, τονίζοντας ταυτόχρονα με έμφαση την ψυχική άντοχή και την καρτερία εκείνων τών ανθρώπων, που όντες βαριοχτυπημένοι από την μοίρα τους κατέρθωσαν τελικά να ριζώσουν, να καρποφορήσουν στην νέα γη τους και να μεγαλοურγήσουν.

Άξιοσημείωτο και ιδιαίτερα έπιτυχημένο ήταν τό γεγονός, ότι ένόσω διάβαζε η κ. Χρυσόχοου σελίδες από τό πίο πάνω βιβλίο της, στην μικρή μας όθονη προβαλλόντουσαν «ζωντανά» κινηματογραφημένα στιγμιότυπα από τη φρίκη της καιομένης Σμύρνης και του άλλόφρονος πλήθους, που έσπευδε στην παραλία για να σωθεί διά της φυγής. Οι κινηματογραφημένες αυτές σκηνές, κακότεχνες βέβαια, για την σημερινή θαυμαστή τεχνολογική μας εξέλιξη στην 7η Τέχνη, προφανώς προέρχονταν από την γνωστή ταινία του Βασίλη Μάρου «ΚΑΗΜΟΙ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ». Άλλ' η αθεντικότητα τους έδινε μιά άλλη πειστικότητα στο κείμενο της κ. Χρυσόχοου.

Άς είναι άφου τό μαθητικά βιβλία δεν φωτίζουν, όσο πρέπει τό Μεγάλο αυτό κεφάλαιο της νεώτερης ιστορίας μας, που καλείται Μικρασιατική Καταστροφή, έρχεται η Τηλεόραση που τη βλέπουν στο κάτω της γραφής εκατομμύρια Έλληνες, και μās... αποζημιώνει άναδρομικά!...

Έκτός αυτού όμως είναι και κάτι άλλο εξ ίσου αξιοσημείωτο και αξιοπαρατήρητο, ότι δι' αυτού του τρόπου γίνονται ευρύτερα γνωστοί στο Κοινό οι άξιοι και καλοί πνευματικοί εκπρόσωποι του Προσφυγικού κόσμου, όπως καλή ώρα η κ. Ίφιγένεια Χρυσόχοου, που την χαρήκαμε για άλλη μιά φορά, φυσιογνωμικά και άκουστικά στην μικρή μας όθονη....

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΗΣ

Έφημερίς «Φώς» Φεβρ. 1924

(Συνέχεια από τό προηγούμενο)

ΤΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ

Άκολουθως κατερχόμεθα εις τά έστιάτορία πάντοτε υπό την οδηγίαν της Διευθυντριάς. Και έδω την ίδίαν καθαριότητα εύρισκομεν, την αυτήν τάξιν και νοικοκυρωσύνην.

Τά πολυάριθμα μακρουλά τραπέζια κατακάθαρα με τούς φρεσκοπλυμένους μουςαμάδες και τά σερβίτια, όλα από άλουμίσιμυ έτοιμα, διά να γεμίσουν, από φαγητά προς χαράν και εύχαρίστησιν τών άναμενόντων μικρών.

Έδω και πάλιν έχομεν να παρατηρήσωμεν πλήν της στενότητας του χώρου, και τό ανήλιον και έν πολλοίς ύγρόν τών έστιάτορίων. Δεν ζητούμεν, φυσικά άνεσιν, εύρυχωρίαν, φωτισμό κ.λ.π. όπως ο καθένας θα φαντάζεται, αλλά όχι και μέχρι τοιούτου βαθμού!

Όφείλουν δι άρμόδιοι να κάμουν μίαν έπίσκεψιν, αλλά και τό κρατικόν βαλάντιον να άνοιχθή πρό τοιούτου ιερού σκοπού, έφ' όσον οι πόροι του ιδρύματος, ως κατωτέρω άναφέρονμεν, δεν εξαρκούν να έπουλώσουν ούτε τάς πλέον άπαραίτητους άνάγκας του έν λόγω φιλανθρωπικού ιδρύματος.

ΜΑΓΕΙΡΕΙΟΝ - ΙΑΜΑΤΙΟΘΗΚΑΙ

Παρά τά έστιάτορία εύρίσκεται και μαγειρείον. Είς χώρον όλίγων μόνον τετραγωνικών μέτρων, μόλις άριθμουμένον εις τά δακτυλα της μιάς χειρός, παρασκευάζονται καρκεύματα διά 250 άτομα και πλύνονται τριπάσια εις άριθμόν μαγειρικά σκεύη.

Είς τό αυτόν ισόγειον εύρίσκεται και η ιαματιόθηκη.

Δέκα και πλέον κοριτσάκια, όλα μεγαλωμένα επιδιδοῦναι με άδελφικό ζήλο εις την επιδιόρθωσιν τών έσωρούχων, εις τό καρύκωμα τών καλτσών και τοποθέτησιν όλων αυτών τών ειδών εις άριθμημένας θυρίδας, διά να εύρουν τά παιδάκια την ήμέραν του αλλαγματος.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Είπομεν προηγουμένως ότι τρόφιμοι της «Μελίσσης» επιδιδοῦναι εις ποικίλλας βιοτεχνικάς άσχοлияς. Πρίν όμως άπαριθμήσωμε λεπτομερώς τάς ένασχολήσεις ταύτας όφείλομεν να τονίσωμεν ότι τά πρωτεία κατέχει η πνευματική ανάπτυξις διδασκομένων τών άπαραίτητων στοιχειωδών γνώσεων.

Η «Μελίσσα» διατηρεί έξατάξιον μικτόν Δημοτικόν Σχολείον, διδάσκουν δέ μεθοδικότατα. Παρακολουθήσαμεν επί ώραν την διδασκαλίαν, δύο έξωτερικά διδασκάλισσαι, αι διδες Τσαγκάρη και Οικονόμου και δύο έξωτερικά, αι διδες Παπακυριάκου και Κοντοστάθη.

Έχομεν όμως την γνώμην ότι τό διδάσκον προσωπικόν εις τοιούτου είδους ιδρύματα πρέπει να είναι έξωτερικόν διότι τότε μόνο δύναται να διαπασθεί ο χαρακτήρ του παιδιού, δεδομένου ότι τό πόν είναι η παρακολούθησις του παιδιού εκτός της ώρας της διδασκαλίας.

Άλλά και τό σπουδαιότερον είναι ότι δεν εύρωσται οικονομικώς τό ίδρυμα ώστε να υφίσταται την δαπάνην έξωτερικών διδασκαλισσών.

Τό κράτος, έφ' όσον αι νύν ύπάρχουσαι έξωτερικά διδασκάλισσαι είναι δεδοκιμασμένης μορφώσεως και εργατικότητας, έχει υποχρέωσιν να αναλάβη την γλίσχρον αυτήν δαπάνην της έξωτερικοποιήσεως - και άς μās έπιτραπή η έκφρασις - διότι τό έν λόγω ίδρυμα, άν δεν ένισχύθη, άσφαλώς θα εύρεθη συντόμως εις προβληματική θέσιν.

Τά πλέον επιδεκτικά μορφώσεως όρφανά - και είναι άρκετά τοιαύτα - άκολουθούν και άνωτέρας σπουδās φοιτούν δαπάναις του Όρφανοτροφείου εις τό Γυμνάσιον (τέσσαρα τόν άριθμόν), άλλα δέ έχει αναλάβει το έμπρικόν έπιμελητήριον τά όποια σπουδάζει εις τό λυκειον του «Κωνσταντινίδου».

Ι.Α.ΖΗΡΑΣ

Άφήγησις του κ. Β. ΣΙΤΑΡΕΝΙΟΥ

(Συνέχεια από τό προηγούμενο)

Στην Κωνσταντινούπολι σέ μās τούς δύο προστέθηκαν άλλοι τρεις επιβάτες, ένας κύριος που τόν έλεγαν Κώστα, από την Πόλι, και δυό κυρίες, η γυναίκα του που λεγόταν Στέλλα και η άδελφή της. Ο κύριος Κώστας έμενε στο Σικάδο της Άμερικής και είχε ξενοδοχειακές έπιχειρήσεις. Είχε έρθει στην Πόλι για να παντρευτεί την άρραβωνιαστικά του, έπαιρνε δέ και την κουινάδα του μαζί πούταν κι αυτή άρραβωνιασμένη στην Άμερική, αλλά ο γαμπρός δεν είχε καιρό νάρθει στην Πόλι να παντρευτεί. Ο κυρ-Κώστας έπέμενε πάρα πολύ να μείνει με τις γυναίκες για να τις προσέχει, αλλά ο καπετάνιος ήταν άνένδοτος κι έτσι υποχρεώθηκε να μείνη στο άντρικό διαμέρισμα μαζί μας.

Μόλις ξεκίνησαμε από την Πόλι και πιάσαμε τό Αίγαίο άρχισε τό καράβι να χωρεύει βάλς. Τόν κυρ-Κώστα τόν έπιανε η θάλασσα καθώς και τις γυναίκες, ένω ο Άντρέας ήταν λίγο ζαλισμένος, μόνο έμένα όση θάλασσα κι αν είχε δέ με πείραζε καθόλου. Ο κυρ-Κώστας μου είπε να πάω να δώ τί κάνουν οι γυναίκες μιά και μένα μ' αφήναν να μπαίνω στο διαμέρισμά τους. Πήγα και τις είδα και τις δυό άδερφές σάν μπαγιάτικα μύδια. Εγώ τάχασα, γυρνάω στο διαμέρισμα τών άντρών και βρίσκω τόν κυρ-Κώστα διπλωμένο στα δυο να μουγκρίζει: «Τι θά γίνω, τί θά γίνω». Πήγα στόν μπουφέ του πλοίου και πήρα τέσσερις λεμονάδες και άφου τις μοίρασα σέ όλους είδα τις κυρίες να συνέρχονται λίγο. Έτσι βρήκα κι εγώ δουλειά στο πλοίο να περιποιούμαι τούς επιβάτες.

Την άλλη μέρα τό πρωί φτάσαμε στην άγαπημένη μου Σμύρνη και άράξαμε στην προκυμαία, πλάι στο Κουμπερκάκι. Εκεί που χάζεα την προκυμαία βλέπω έναν γείτονα μου, Μάρκο Βούρλο τόν έλεγαν, που έχάζεα και αυτός τό πλοίο. Μάρκο, του φωνάξω, ειδοποίησε τό σπίτι μου ότι είμαι έδω στο καράβι, αλλά έξω δεν μπορώ να βγώ και ότι θά πάω στόν Πειραιά. Σέ λίγο βλέπω τό τρενάκι και κατεβαίνει μία κυρία ντυμένη στα μαύρα, ήταν η νενέ μου που βαστούσε ένα καλαθάκι τό όποιο έδωσε σ' ένα βαρκάρη και μούφερε. Είχε μέσα καφέ, τσάι, τυρί, και μερικά αυγά. Η χαρά μου που την είδα δεν περιγράφεται, η καμένη η γριούλα έκλαιγε και με ρώτησε αν έλαβα τό γράμμα της και τις λίρες. Εγώ της είπα να και την εύχαρίστησα για ό,τι έκανε για μένα και της εύχήθηκα, καλήν άντάμωση. Αυτά λεγοντόμουν φωναχτά, εγώ πάνω στο πλοίο και η γιαγιάκα μου κάτω στην προκυμαία.

Τό πλοίο έφυγε στις έξι τό απόγευμα κι έφτασε στόν Πειραιά στις δέκα τό άλλο πρωί άφου είχαμε πληρώσει στόν διαχειριστή τά δέκα φράγκα ο καθένας που είχαμε συμφωνήσει με τόν καπετάνιο στο Βατούμ. Στο Πειραιά τό πλοίο στάθηκε κοντά στην έσοδο του λιμανιού και έστειλε ένα σήμα ότι είχε ταχυδρομείο να παραδώσει. Μία απλάματος ήρθε να παραλάβει τό ταχυδρομείο, και ο πλοίαρχος άφου τό παρέδωσε είπε στόν έπίκεφαλής αξιωματικό ότι είχε να του παραδώσει και δυό επιβάτες. «Μα έμεις ήρθαμε για στρατιώτες» πεταχθήκαμε έμεις. Μά ο αξιωματικός δεν ήταν διατεθειμένος να μās πιστέψει.

Λέτε ψέματα, μās είπε θυμωμένα.

Έμεις, Γιατί να σού πούμε ψέματα.

Τότε γιατί από τό Βατούμ βγάλατε είσιτήριο για την Σμύρνη και όχι για τόν Πειραιά;

Σ αυτό δεν φταίμε έμεις, αλλά ο καπετάνιος, έτσι μās είπε, έτσι κίναμε.

Τότε για να βγάλει επιβάτη έδω ο καπετάνιος θά πρέπει να πληρώσει 350 φράγκα λιμανιάτικα.

Έτσι θυμωσε ο καπετάνιος και μās πήρε και μās μαζί του για την Κατάνη της Ιταλίας. Έβριζε στα Ιταλικά και μονολογούσε: «Πήρα είκοσι φράγκα, να δώσω 350; Έε όχι». Εγώ έν τώ μεταξύ εξακολουθούσα να περιποιούμαι τις δυό γυναίκες ένω ο κυρ-Κώστας εξαλίζοτανε και σκεφτότανε πως θα κατορθώσει να περάσει τόν ώκεανό συνοδεύοντας μάλιστα τις δυό κυρίες. Τελικά μου επρότεινε να μου κάνει τά έξοδα να πάω μαζί του στην Άμερική όπου και θά μ' έπαιρνε στη δουλειά του ώστου να μάθω τη γλώσσα και κατόπιν θά με τακτοποιούσε σέ μιά δική μου δουλειά χωρίς στις γνωριμιές που είχε. Εγώ άρνήθηκα άφου τόν εύχαρίστησα και του έξηγησα τό πως και τό γιατί βρέθηκα να πηγαίνω προς την Άλεξανδρεία.

(Συνέχεια στο έπόμενο)

ΙΩΝΕΣ ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΛΑΖΟΜΕΝΕΣ

Τοῦ Ι. ΚΑΛΙΟΝΤΖΗ

Ἡ Ὁ Ἀναξαγόρας ἦταν σύγχρονος τοῦ Λεύκιππου. Οἱ δύο αὐτοὶ ἄνδρες εἶναι οἱ κύριοι ἐκπρόσωποι τῆς ἰωνικῆς φυσικῆς τῶν ἀρχῶν τοῦ 5ου π.Χ. αἰώνα.

Η ΖΩΗ ΤΟΥ

Ἡ Ὁ Ἀναξαγόρας γεννήθηκε στὶς Κλαζομενές (40 χιλιόμετρα δυτικά τῆς Σμύρνης) γύρω στὸ 500 π.Χ.

Ἀπὸ μικρὴ ἡλικία εἶχε προβλήματα μὲ τὸ οἰκογενειακὸ του περιβάλλον ἐξαιτίας τῆς ἀδιαφορίας ποὺ ἔδειχνε γιὰ τὴν πατρικὴ περιουσία καὶ τὰ οἰκονομικά. Τοῦ ἄρεσε νὰ θαυμάζει τὸν ἑναστρο οὐράνο καὶ νὰ στοχάζεται. Πίστευε πὼς τὸ νόημα καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς εἶναι ἡ μελέτῃ τοῦ κόσμου, τῆς ἁρμονίας τῆς φύσεως. Ἔτσι χάρισε τὸ μεριδιὸ του στοὺς συγγενεῖς του καὶ ἀκολούθησε τὴν ἐμφυτῃ κλίση του πρὸς τὴ γνήσια ἐπιστῆμη καὶ τὴ φιλοσοφία. Τελικὰ κέρδισε τὴν ἀθανασία.

Στὴν ἀρχὴ πῆγε στὴ Μίλητο καὶ φοίτησε στὴν ἐκεῖ Σχολή τὴν ἐποχὴ ποὺ ἦταν διευθυντῆς ὁ Ἀναξίμενης. Σὲ ἡλικία 20 ἐτῶν πῆγε στὴν Ἀθῆνα ὅπου παρέμεινε ἐπὶ 30 χρόνια διδάσκοντας φυσικὲς ἐπιστῆμες καὶ φιλοσοφία.

Ἡ Ὁ Θ. Βέικος, στὸ βιβλίο του «Οἱ προσωκρατικοὶ φιλόσοφοι», γράφει ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀναξαγόρα στὴν Ἀθῆνα ἔχει μεγάλη σημασία γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Πραγματικά, μεταξὺ τῶν μαθητῶν του περιλαμβάνονται ἄτομα τὰ ὁποῖα ἐπαῖξαν ἀποφασιστικὸ ρόλο στὸν χρυσὸ αἰώνα τῆς Ἀθῆνας. Ἀνάμεσα σ’ αὐτοὺς συγκαταλέγονται ὁ Ἀρχέλαος (δάσκαλος τοῦ Σωκράτη) καὶ ὁ τραγικὸς ποιητῆς Εὐρυπίδης. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ πρωτεργάτης τοῦ χρυσοῦ αἰώνα, ὁ Περικλῆς, ἦταν μαθητῆς τοῦ Ἀναξαγόρα καὶ ὀφείλει τὴν πνευματικὴ του συγκρότηση στὸν κλαζομένο σοφῶ. Ἀν ἀκόμη λάβωμε ὑπόψῃ μας ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ Περικλῆ, ἡ Ἀσπασία, ἦταν Μιλήσια, θὰ συμπεράνομε ὅτι πίσω ἀπὸ τὸν χρυσὸ αἰώνα τῆς Ἀθῆνας, κρύβεται ἡ Ἴωνία.

Σὲ ἡλικία 50 ἐτῶν, ὁ Ἀναξαγόρας εἰσάγεται σὲ δίκη στὴν Ἀθῆνα, μὲ τὴν κατηγορία τῆς ἀσέβειας ἐπειδὴ διδασκε ὅτι ὁ ἥλιος, εἶναι διάπυρη ὕλικὴ μάζα καὶ ὄχι Θεός. Λέγεται ὅμως, ὅτι τὴν μήνυση ὑπέβαλαν πολιτικοὶ ἀντίπαλοι τοῦ Περικλῆ, γιὰτὶ ὁ Ἀναξαγόρας ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι πνευματικὸς καθοδηγητῆς του. Κατοδικάστηκε καὶ κλείστηκε στὴ φυλακὴ. Φυλακισμένος ὁ φιλόσοφος μελετοῦσε τὸ πρόβλημα τοῦ τετραγωνισμοῦ τοῦ κύκλου. Τελικὰ, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Περικλῆ, ὁ Ἀναξαγόρας φυγαδεύτηκε στὴ Λάμψακο (στὴ Μικρασιατικὴ ἀκτὴ τοῦ ἑλλησπόντου).

Στὴ Λάμψακο τὸν ὑποδέχθηκαν μὲ ἐνθουσιασμό καὶ τιμές. Τοῦ ἔδωσαν τὰ μέσα καὶ ἵδρυσε Σχολὴ ὅπου συνέχισε τὶς ἐρευνές του καὶ εἶχε πολλοὺς μαθητές. Ἀπὸ τούς μαθητές του ἔγινε περίφημος ὁ ἐρμηνευτῆς τοῦ Ὁμήρου, Μητροδόωρος ὁ Λαμψακηνός.

Ἡ Ὁ Ἀναξαγόρας πέθανε σὲ ἡλικία 70 ἐτῶν, δηλ. γύρω στὸ 430 π.Χ. Ἡ παραμονὴ του στὴ Λάμψακο εἶχε τιμήσει τόσο τὴν πόλῃ ὥστε ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου του ἐορταζόταν μὲ διάφορες ἐκδηλώσεις.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

Ἡ Ὁ Ἀναξαγόρας ἔγραψε σύγγραμμα μὲ τίτλο «Περὶ Φύσεως» ποὺ ἀποτελεῖτο ἀπὸ δύο ἢ τρία βιβλία. Ἡ ἀνάλυση τοῦ ἔργου του, ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ποὺ ἔχομε, παρουσιάζει πολλὲς δυσκολίες, γιὰαὐτὸ οἱ ἐρμηνεῖες ποὺ ἔχουν προταθεῖ εἶναι συχνὰ ἀντιφατικές.

Στὴν Ἀστρονομία ἡ συμβολὴ του ὑπῆρξε μεγάλῃ. Πίστευε ὅτι ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀστρικῶν συστημάτων καὶ νεφελωμάτων διέπεται ἀπὸ καθαρὰ μηχανικοὺς νόμους. Ἔλεγε ὅτι τὰ ἀστρα κινοῦνται μὲ πολὺ μεγάλες ταχύτητες, εἶναι διάπυρα ἀλλὰ δὲν θερμαίνουιν τὴ γῆ ἐξαιτίας τῶν μεγάλων ἀποστάσεων ποὺ βρίσκονται ἀπὸ αὐτὴ. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ἡλιακὰ συστήματα ποὺ ἔχουν λογικὰ ὄντα, μὲ πόλεις κ.λ.π. Ἡ ὀγαλξίαις εἶναι φῶς ὁσρων καὶ ὁ ἥλιος εἶναι διάπυρη ὕλικὴ μάζα. Ἡ σελήνη, κατὰ τὸν Ἀναξαγόρα, βρίσκεται πλησιέστερα ἀπὸ τὸν ἥλιο, ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ ἴδια ὕλικά ποὺ ἀποτελεῖται καὶ ἡ γῆ καὶ ἔχει πεδιάδες καὶ φαράγγια (!). Ἡ σελήνη παίρνει τὸ φῶς τῆς ἑξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὸν ἥλιο, οἱ δὲ ἐκλείψεις τῆς ὀφείλονται στὴν εἰσοδὸ τῆς στῆ σκιά τῆς γῆς.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς, ἦταν κάποτε σκεπασμένη ἀπὸ νερὸ καὶ ἡ ζωὴ πρωτοεμφανίστηκε στὸ ὑγρὸ περιβάλλον. Οἱ ἀστραπές καὶ οἱ βροντές γίνονται μὲ προστριβές καὶ συγκρούσεις τῶν νεφῶν καὶ τὸ οὐράνιο τόξο εἶναι ἀνταύγεια τοῦ ἡλιακοῦ φωτός πάνω στὰ σύννεφα.

Τὰ χρώματα, ἰσχυρίζεται ὁ κλαζομένος σοφός, δὲν εἶναι μόνο ἐπτά. Ἀλλὰ ὑπάρχουν ἀπειρες διαβαθμίσεις μεταξὺ τους, τὶς ὁποῖες τὸ μάτι μας δὲν μπορεῖ νὰ τὶς ἀντιληφθεῖ. Πραγματικά, ἔξρομε σήμερα ὅτι, ἀπὸ φυσικῆς ἀπόψεως, ὁ ἀριθμὸς τῶν χρωμάτων εἶναι ἀπειρος.

ΟΙ ΟΜΟΙΟΜΕΡΕΙΣ

Στὶς ἀρχές τοῦ 5ου π.Χ. αἰώνα εἶχε ὀρίμασει στὴν ἰωνικὴ φυσικὴ ἡ ἰδέα ὅτι ὁ ὕλικὸς κόσμος ἀποτελεῖται ἀπὸ στοιχειώδεις δομικοὺς λίθους. Αὐτοὺς τοὺς λίθους ὁ Ἀναξαγόρας ὀνόμασε «ὁμοιομέρειες», ἐνῶ ὁ Λεύκιππος τοὺς ὀνόμασε «ἄτομα».

Ἡ Ὁ Ἀναξαγόρας θεωροῦσε ὅτι τὰ διάφορα ὕλικά σώματα, ὅπως ὁ χρυσός, τὸ ψωμί, τὸ κρέας κ.λ.π., ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἀπειροελάχιστες ὀντότητες, οἱ ὁποῖες δὲν ὑποπίπτουν στὶς αἰσθήσεις μας. Οἱ δομικοὶ λίθοι κάθε σώματος εἶναι ἴδιοι μὲ τὸ σῶμα καὶ ὅμοιοι μεταξύ τους. Γι’ αὐτὸ τοὺς ὀνομάζει ὁμοιομέρειες. Τὸ ψωμί, τὸ κρέας καὶ οἱ τρίχες ποὺ φαινομενικὰ εἶναι διαφορετικὰ σώματα, στὴν πραγματικότητα περιέχουν κοινούς δομικοὺς λίθους, μιά καὶ ἐμεῖς τρώμε ψωμί καὶ ἀνοικοδομοῦνται οἱ σάρκες μας καὶ οἱ τρίχες μας. Σπάνια στὴν ἐπιστῆμη συναντοῦμε τέτοια μεγάλῃ ἀξιοποίηση τόσο ἀπλῶν παρατηρήσεων. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἱκανότητα εἶναι ἓνα χαρακτηριστικὸ τῶν σοφῶν, ὅπως εἶναι ὁ Ἀναξαγόρας.

Οἱ μικροὶ δομικοὶ λίθοι δὲν γενῶνται καὶ δὲν χάνονται κατὰ τὶς μεταβολές τῶν σωμάτων. Τὰ διάφορα ἀντικείμενα ἀνοικοδομοῦνται μὲ σύμμιξη προϋπαρχόντων στοιχείων καὶ καταστρέφονται μὲ διαχωρισμὸ τῶν στοιχείων. Γι’ αὐτὸ, λέει, θὰ ἦταν πιὸ σωστὸ νὰ λέγαμε τὴ μὲν γένεση, συνένωση στοιχείων, τὴ δὲ φθορὰ, ἀποχωρισμὸ τῶν στοιχείων. Πραγματικά σήμερα γνωρίζομε ὅτι στὶς χημικὲς ἀντιδράσεις, οἱ χημικὲς οὐσίες διαχωρίζονται σὲ μικρότερα τμήματα (ἄτομα ἢ ρίζες), τὰ ὁποῖα στὴ συνέχεια ἐνώνονται κατὰ διαφορετικὸ τρόπο καὶ σχηματίζουν τὰ προϊόντα τῶν ἀντιδράσεων. Ἐπίσης κατὰ τὶς χημικὲς ἀντιδράσεις δὲν ἔχομε γένεση ἢ ἀπώλεια ὕλης. Κατὰ συνέπεια ἡ «ἀρχὴ τῆς ἀφθαρσίας τῆς ὕλης» ἡ ὁποία λέγεται ὅτι ἀνήκει στὸν Lavoisier, ἀνήκει στὴν πραγματικότητα στὸν Ἀναξαγόρα. Ἡ Lavoisier ἑλπίως ὑπέβαλε σὲ πειραματικὸ ἔλεγχο τὸ ἀξίωμα τοῦ ἴωνα φιλοσόφου.

Ο ΝΟΥΣ

Οἱ ὁμοιομέρειες δὲν ἀρκοῦσαν γιὰ νὰ ἐρμηνευθεῖ ἡ «διακόσμηση» τῆς ὕλης, δηλ. ἡ ἁρμονία καὶ ἡ νομοτέλεια τοῦ κόσμου. Χρειάζταν ἀκόμη ἓνα αἴτιο γιὰ τὴν κίνηση καὶ τὴν μεταβολή. Αὐτὸ, κατὰ τὸν Ἀναξαγόρα, εἶναι ἔργο μὲς ἄλλης πραγματικότητάς τὴν ὁποία ὀνομάζει Νοῦ.

Ἡ κοσμοποιὸς Νοὺς εἶναι τὸ πιὸ λεπτὸ καὶ τὸ πιὸ καθαρὸ ἀπὸ ὅλα τὰ ὄντα, τὰ ὁποῖα διαπερνά, χωρὶς νὰ ἐνώνεται μὲ αὐτά. Εἶναι ἀπειρος, αὐτοκράτης, ρυθμιστῆς καὶ φρουρός τῆς τάξεως στὸν κόσμο. Γνωρίζει, δίδει, διακοσμεῖ καὶ ἐξουσιάζει τὴν ὕλη.

Γιὰ μερικοὺς, ὁ Νοὺς ποὺ εἰσάγει ὁ Ἀναξαγόρας, εἶναι Θεός, Πνεῦμα. Γιὰ ἄλλους εἶναι ἡ πηγὴ, ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἐνότητα τῶν φυσικῶν νόμων καὶ φαινομένων.

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

(*Συνέχεια ἀπὸ τὴν πρώτη σελ.*)

7. Δέν θά παραλείψωμεν τέλος τὴν χρησιμοποίησιν, κατὰ τὸν εὐρύτερον δυνατόν τρόπον, ὄλων τῶν μελῶν τῆς Ἐνώσεώς μας, τῶν δυναμένων νὰ προσφέρωσι τὴν συνδρομὴν των, δι’ ὁμιλίων, δι’ ἄρθρων κ.λπ. Ἀπευθύνοντες τοὺς πλέον θερμούς ἀδελφικούς χαιρετισμούς πρὸς ὅλα τὰ Μικρασιατικὰ Σωματεῖα, παρακαλοῦμεν ὅπως καὶ οὗεις, ἀναπτύσσοντες πᾶσαν, κατὰ τὴν κρίσιν σας, πρωτοβουλίαν, συντελέσετε εἰς τὴν λαμπροτέραν καὶ ἐπιβλητικωτέραν πραγματοποίησιν τοῦ ἐορτασμοῦ τῶν 60 ἐτῶν ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς, εὐχόμεθα δὲ ὅπως αἱ ἐκδηλώσεις αὗται ἀποτελέσουν τὴν ἀφετηρίαν διὰ μίαν ρωμαλέαν καὶ δημιουργικὴν ἐξόρμησιν πρὸς τὴν ἀρχομένην δεκαετίαν. ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ

Ἡ Πρόεδρος: ΚΙΜΩΝ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Ἡ Ἀντιπρόεδρος: ΜΙΧ. ΚΑΛΛΙΓΕΡΗΣ

Ἡ Γεν. Γραμματεὺς: ΤΑΚΗΣ ΒΕΖΥΡΓΙΑΝΝΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΒΙΔΩΡΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

ΓΚΟΥΦΑ ΝΑΤΑΛΙΑ

ΖΑΦΕΙΡΙΑΔΗΣ ΔΗΜΟΣ

ΙΣΗΓΟΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΚΑΡΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΚΕΝΤΡΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ

ΣΕΡΓΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ἡ Ἀπὸ τὴν ἔνδοξον ἱστορίαν τῆς Σμύρνης ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

«... εἰς τὰς μάχας τῶν Σαλῶνων ἠημαλωτίσθη...»

Ἡ Ὡς τὰ ἀποδημητικά πτηνὰ καθ’ ὀρισμένην ἐποχὴν τοῦ ἔτους σπεύδουν νὰ συναθροισθῶν εἰς ὀρισμένην περιφέρειαν καὶ ἐκεῖθεν συνταξιεύσουν διὰ τὸ γνωστὸν μέρος τοῦ παραθερισμοῦ ἢ τοῦ χειμαδίου των, οὕτω καὶ οἱ Φιλικοὶ ἐκ διαφόρων ἀπομεμακρυσμένων μερῶν τῆς κατοικίας ἢ τῆς ἐργασίας των, μῆνας ὁλοκλήρους πρὸ τῆς 25ης Μαρτίου (1821) ἐσπευδον νὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον, εἰς ἣν εἶχεν ἀποφασισθῇ νὰ γίνῃ ἡ ἐναρξὶς τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ πολέμου.

Ἡ Ὁ ἱερομόναχος τῆς Μονῆς τῶν ἁγίων Θεοδώρων (Ἡροανίας) Καλαβρύτων, Νικηφόρος, ἐν μέσω τοῦ χειμῶνος τοῦ 1820, ἐν Μόσχῃ τῆς Ρωσίας εὐρισκόμενος, ἀψηφῶν τοὺς κινδύνους τῆς χιονοσκεποῦς χώρας, σπεύδει νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του καὶ συμμετάσχη τῶν μυσικῶν συνεδριάσεων καὶ συσκέψεων τῶν Φιλικῶν τῆς ἰδιαίτερας πατρίδος του, τῆς Ἡροανίας καὶ τῶν Καλαβρύτων, γενικῶς. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1820 εὐρίσκεται ἐν μέσω τῶν συνδημοτῶν αὐτοῦ (Βλέπε, Κατακημένου Μοριᾶ σελίδες τοῦ 1821, σελ. 363 καὶ ἐξῆς) καὶ τῆς μοναχικῆς Ἀδελφότητος.

Ἡ Ἀλλ’ ἰδοὺ καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς «Ἐλάσσονος Ἀσίας» ἡ Σμύρνη, τὸν ἴδιον μῆνα τοῦ χειμῶνος (1820) τὸν Δεκέμβριον, ἀποστέλλει τὸν Φιλικὸν τῆς, τὸν Σπηλιωτόπουλον Γεώργιον, εἰς τὴν Μάνην, ἵνα μετὰ τῶν ἐκεῖ Φιλικῶν καὶ ὀπλαρχηγῶν προπαρασκευασθῇ διὰ τὸν ἱερόν Ἀγῶνα. Εὐτυχῶς ἐσώθησαν μερικὰ πολεμικὰ ἔγγραφα βεβαιοῦντα λακωνικῶς, τὴν πατριωτικὴν δρᾶσιν τοῦ Σμυρναίου ἀγωνιστοῦ.

Πιστοποιεῖται προσέτι ὅτι εἰς τὴν εὐδόσῃν τοῦ ἀγῶνος δὲν μετέσχον μόνον ἀνδρεῖοι τοῦ ἀπελευθερωθέντος μικροῦ τμήματος τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ συμμετέσχον προτιμῶς καὶ διαφοροτρόπως πολλοὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ δουλείᾳ μετέπειτα διαμεινασῶν χωρῶν, ἥτοι Μακεδονίας, Θράκης, Μ. Ἀσίας, Κρήτης, Κύπρου καὶ ἄλλων. Τὰ δύο διασωθέντα ἔγγραφα μᾶς παρέχουν ἄρκετὰ στοιχεῖα τῆς πολεμικῆς δράσεως τοῦ Γ. Σπηλιωτόπουλου.

Τὸ αὐτόγραφον τῆς χήρας συζύγου ἔχει ὡς ἔπεται:

«Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 10ῃ Μαΐου 1865.

Ἡ

χήρα τοῦ ἀντισυνταγματάρχου

Γεωργίου Σπηλιωτόπουλου,

Πρὸς

τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ θυσιῶν

εἰς Ἀθῆνας

Αἴτησις

ἀποδόσεως δικαιοσύνης

Ἡ Ἐκ τοῦ ὑποβαλλομένου ἐγκλείστου ἀντιγράφου τοῦ γενικοῦ Μητρώου τοῦ στρατοῦ, ἡ Σεβαστὴ Ἐπιτροπὴ θέλει παρατηρήσῃ ὅτι ὁ μακαρίτης συζυγὸς μου, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος, ἐξεπλήρωσε τὸ εἰς τὴν Πατρίδα χρέος, παρευρεθείς εἰς πᾶσας τὰς ἐπισημοτάτας μάχας, αἵτινες ἔθεσαν τὸν θεμέλιον λίθον τῆς ἀνεξαρτησίας μας, ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου δὲ τοῦ 1824 κατετάχθη εἰς ἀνθυπολοχαγὸς εἰς τὸν τότε τακτικὸν στρατόν, καὶ παρευρέθη εἰς τε τὰς μάχας καὶ ἐκστρατείας τοῦ Σώματος ἐκείνου καθ’ ὅλον τὸ διάστημα τῶν κατὰ τοῦ τυράννου πολέμων, ὅ,τι ὅμως ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐκστρατείαν καὶ μάχην δικαιοὶ τὸν μακαρίτην συζυγόν μου εἰς ἐξαιρετικὴν τοῦ ἔθνους ἐγυνωμοσύνην εἶναι ὅ,τι πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς ἐπαναστάσεως, δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1820 ἀνεχώρησεν ἐκ Σμύρνης, ὡς μέλος καὶ ἀπεσταλμένος τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, ἀπῆλθεν εἰς Μάνην συνηνεγηθεὶς μὲ τὸν Μαυρομιχάλην, οἰκονόμειαν (ς) ἥς προεξήρχεν ὁ ἐνδοξος καὶ μακαρίτης Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης, καὶ ὑπὸ τὰς σημαίας τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ συγγενῶν του, ἔλαβε μέρος εἰς τὰς πρῶτας κατὰ τοῦ τυράννου μάχας. Τοῦτο δὲ δύνανται νὰ μαρτυρήσουν οἱ εὐτυχῶς ἐπιζῶντες στρατηγοὶ Ἀντωνίους καὶ Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης.

Αἱ πρὸς τὴν Πατρίδα θυσίαι καὶ ἐκδουλεύσεις τοῦ μακαρίτου συζύγου μου, ἀποβιάσαντος τὸν Φεβρουάριον τοῦ ἔτους 1854, μένουιν εἰς ἐμέ καὶ τὰ τέκνα του, ὡς ἐνδοξὸς μὲν ἄλλ’ ἀνωφελὲς ὕλικὴ κληρονομία. Ἡ Πατρίς ἤδη προτίθεται δι’ Ὑμῶν ν’ ἀνταμοίωσῃ, τὸ κατὰ δύναμιν, τὰς θυσίας καὶ τοὺς ἀγῶνας τῶν τέκνων τῆς. Βεβαίως δὲν θὰ παρίδῃ καὶ τὰς τοῦ μακαρίτου συζύγου μου. Καὶ ἀπὸ τοῦδε πεποιθεῖα εἰς τὸ πνεῦμα τῆς εὐθύτητος καὶ δικαιοσύνης Ὑμῶν τῶν ἐντολῶν τῆς ἀποδόσεως τοῦ δικαίου ἐκάστου,

Ἡ Ὑποσημειοῦμαι μετὰ σεβασμοῦ.

Αἰκατερίνῃ Γεωργίου Σπηλιωτοπούλου.

Ἡ Ἐκ τοῦ δευτέρου ἐγγράφου τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν (ἐτ. 1865) πληροφοροῦμεθα τὰ ἐξῆς.

Ἡ Ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ κατὰ τὸ ἔτος 1798. Κατετάχθη εἰς τὸ πεζικόν ὡς ἀνθυπολοχαγὸς τῇ 16ῃ Ἰουλίου τοῦ 1824. Εἶχεν ὑπηρετήσει προηγουμένως μετὰ τῶν ἀτάκτων στρατευμάτων «ἀπὸ τοῦ ἔτους 1821 μέχρι τοῦ 1824». Ἐπροβιβάσθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπολοχαγοῦ τῇ 2ῃ 7/βρίου τοῦ

1824, εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ τῇ 8ῃ Δ/βρίου τοῦ1825. Ἀπεμακρύνθη τῆς ὑπηρεσίας, ὡς λοχαγός, τὸν Ἰούνιον τοῦ 1826. Ἀνέλαβε καθήκοντα στρατολόγου (ὡς λοχαγός) τῇ 30ῃ Αὐγούστου τοῦ 1828. Διωρίσθη εἰς τὸ 3ον τάγμα (ὡς ἀκόλουθος) τῇ 20ῇ 7/βρίου τοῦ 1829. Ἐπροβιβάσθη καὶ ἀνέλαβε καθήκοντα ἐπιλοχαγοῦ τῇ 6ῃ 9/βρίου τοῦ 1831. Ἐχαρκτηρίσθη ὡς ταγματάρχης τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου τοῦ 1841. Μὲ τὸν ἄνω βαθμὸν ἀπεβίωσε τῇ 25ῃ Φεβρουαρίου τοῦ 1854.

Προσέτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου μαυθάνομεν ὅτι ἔλαβε μέρος εἰς διαφόρους μάχας καὶ εἰς τὰς μάχας τῆς Καρυταίνης καὶ τοῦ Βαλτετοίου μὲ τὸν Πειζαδῆ Ἡλ. Μαυρομιχάλην, εἰς τὰς μάχας τῆς Κορώνης μὲ τὸν Ἀντωνίον Μαυρομιχάλην, εἰς τὴν ἄλωσιν τοῦ Νεοκάστρου μὲ τὸν Κωνσταντῖνον Πιεράκη Μαυρομιχάλην. Εἰς τὰς διαφόρους μάχας τῆς Τριπόλεως, καὶ τὴν ἄλωσιν αὐτῆς, μὲ τὸν Πετρόμπεην Μαυρομιχάλην. Εἰς τὰς μάχας κατὰ τοῦ Δράμαλῃ καὶ εἰς κλείσιμον τοῦ ἐν Ἀργεῖ φρουρίου μὲ τὸν Δημήτριον Ὑψηλάντην. Εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Τριπόλεως ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Φαβιέρον. Εἰς τὴν μάχην τῶν Μύλων - Ναυπλίας ὑπὸ τὸν Δ. Ὑψηλάντην. Εἰς τὰς μάχας Πειραιῶς καὶ πέριξ τῆς Ἀττικῆς. Εἰς τὰς μάχας τοῦ Σκαλώματος τῶν Σαλῶνων ὑπὸ τὸν ἀρχηγόν Μαμούρην, ὅπου καὶ ἠημαλωτίσθη. Ὁμοίως ἐπολέμησε καὶ ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Σωνιέρον.

Κατὰ τὸ ἔτος 1836 ἐτιμήθη μὲ τὸ ἀργυροῦν παράσημον τοῦ ἀγῶνος, κατὰ δὲ τὸν Μάιον τοῦ 1844 ἔλαβε τὸ ἀργυροῦν παράσημον τοῦ Σωτήρος.

Κατετάχθη εἰς τὴν 5ην τάξιν τῶν ἀξιωματικῶν ὑπὸ τοῦ Α΄ τμήματος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀγῶνος κατὰ τὸ 1870, εἰς ἣν κατετάχθησαν καὶ οἱ Πολυάδης Κῶνα, ἐκ Μακεδονίας, Βοματδόγλου Δημήτριος ἐκ Κρήτης, Χρονιάδης Γρηγόριος ἐκ Θεσ/νίκης, Οἰκονομίδης Γεώργιος ἐκ Κύπρου, Μπαλασάκης Μιχαὴλ ἐκ Κ/πόλεως, Παμπούκης Νικηφόρος ἱερομόναχος ἐξ Ἀκράτας, Βυζάντιος Κ. Δημήτριος ἐκ Κ/πόλεως, Κοζαδίνος χωρεπίσκοπος Κέας, Καίρης Μιχαὴλ ἐξ Ἀνδρου καὶ ἄλλοι.

Δέν εἶναι ἄσχετον νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ ἐπώνυμον «Σπηλιωτόπουλος» εὐρίσκεται κυρίως ἐν Ἀχαΐᾳ, Ἀρκαδίᾳ καὶ Ἡλείᾳ. Συνδέεται μὲ τὴν ἱστορίαν τῶν Καλαβρύτων καὶ μὲ τὴν γνωστὴν Μονὴν τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Ἐκ τοῦ βαπτιστικοῦ ὀνόματος τοῦ διδομένου εἰς τὰ ἐν Μονῇ ῥιπτόμενα καὶ βαπτιζόμενα νήπια, Σπηλαιώτης, Σπηλιώτης, Σπήλιος ἐπικολούθησε καὶ τὸ ἐπώνυμον «Σπηλιωτόπουλος», ὅπερ διεσπάρη σχεδὸν καθ’ ὅλην τὴν Πελοπόννησον καὶ ἀλλαχοῦ ἐνθα μετέβαιον οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι (Κ/πολιν, Σμύρνην) φεύγοντες τὰς διώξεις, τὴν βαρεῖαν δουλείαν, καὶ τὴν σφαγὴν συχνάκις, ὡς κατὰ τὴν ἀπισχυοῦσαν (ἐτ. 1769-1770) ἐπανάστασιν τοῦ Ὀρλώφ. Τότε διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ νήσους τοῦ Ἰονίου, τὰς Κυκλάδας καὶ ἄρκετοὶ εἰς Σμύρνην. Ἡ Ἐκ Σοποτοῦ (Καλαβρύτων) Πανουτσόπουλος Ἀθανάσιος καταφυγὸν εἰς Σμύρνην, ἐπιστρέψας εἰς Ἑλλάδα κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν, ἔφερε καὶ τὸ παρώνυμον «Καϊτζ

ΙΩΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

Στίς 17 Φεβρουαρίου 1982 ο Σύλλογος Σμυρναίων Θεσσαλονίκης «ΙΩΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ» επραγματοποίησε με πολλήν επιτυχία στο κοσμικό κέντρο της Θεσσαλονίκης «ΝΕΡΑ-Ι'ΔΑ» το κόψιμο της πατροπαράδοτης τριφτής Σμυρναϊκής Βασιλόπιτας όπου προσεφέρθησαν και τα επίσης πατροπαράδοτα ΑΕΤΟΥΔΑΚΙΑ, μετά δε ακολούθησε η καθιερωμένη πλέον αποκριάτικη χορευτική βραδυά που κράτησε ίσαμε τήν αύγή της «Ταινιοπέμπτης».

Τους προσκεκλημένους υποδέχθηκαν όλα τα μέλη του Διοικ. Συμβουλίου, στις δέ κυρίες και δεσποινίδες προσεφέρετο όπως πάντα άνθος.

Πρίν απ' τό κόψιμο της Βασιλόπιτας ο Πρόεδρος της ΙΩΝΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ δικηγόρος κ. Γεώργιος Καρπούζας άπηύθυνε έμπνευσμένον χαιρετισμό και εύχες στους καλεσμένους και ανήγγειλε ότι ή ΙΩΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ Θεσσαλονίκης που συμπλήρωσε έφέτος τριάντα (30) χρόνια ζωής και γόνιμης δράσεως, έπρογραμματίσε γιά τό 1982 διάφορες πανηγυρικές εκδηλώσεις γιά νά έορτασθούν τά τριάντα χρόνια της προσφοράς της ΙΩΝΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ εις τό πολιτιστικόν γίννεσθαι του τόπου· έκάλεσε δέ όλα τά μέλη της Μεγάλης Μικρασιατικής Οικογένειας της Θεσσαλονίκης νά συμμετέχουν στις εκδηλώσεις αυτές και νά δραστηριοποιηθούν ώστε νά υλοποιηθεί, έστω και τώρα, τό όνειρο και ο στόχος της Διοικήσεως της ΙΩΝΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ν' άνεγείρη επί του ιδιοκτήτου οικοπέδου της τό ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ του Έλληνισμού της Ανατολής, κιβωτόν διαφυλάξεως της πολιτιστικής μας κληρονομίας και πνευματικών φάρον εις τόν Βορειοελλαδικόν χώρον, όπου κυρίες έγκατεστάθη από του 1922 ως «ΑΚΡΙΤΑΣ» ο πάντα νέος και πάντα δημιουργικός Έλληνισμός της καθ' ήμας Ανατολής.

Οι συγκινήσεις όλων και από τούς λίγους λόγους του Προέδρου και από τήν όλη ατμόσφαιρα και τό όλο κλίμα που δημιουργήθηκε ήταν πολλές και έντονες.

Στήν γιορτή έλαβαν μέρος εκτός από εκλεκτούς Μικρασιάτες της Θεσσαλονίκης, της Νέας Μαινεμένης, της Νέας Περαιάς (ή αρχαία όνομασία του Κορδελιού της Σμύρνης) και εκπρόσωποι τών Διοικήσεων τών άλλων αδελφών οργανώσεων. Και του χρόνου.

ΜΝΗΜΗ ΚΑΤΩ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Μέρες χρονιάρες, εύσμηες, που τίς χορδές δονείτε τίς πιο βαθιές κι ευάισθητες της άδειας μου ψυχής, θαύμα παράξενο, ιερό, μέσα μου συντελείται, σάν νά ψελλίζω μυστικά τά λόγια προσευχής.

Μ' αυτές τίς μεγαλογιορτές ή φαντασία καλπάζει και ρίχνεται αχαλινωτή σ' εκείνα τά παλιά -φελούκα, ή σκέψη, τολμηρή λοξοδρομεί κι άράζει σέ μιάν άφροσπεφάνωτη κι άπάνεμη άγκαλιά.

Έλδτε, άς άρματώσουμε της μνήμης τό καράβι και διάπλατα άς άνοιξουμε τά κάτασπρα πανιά, νά τά κολυώσει ο πόθος μας, που στις καρδιές άνάβει τή φλόγα γιά της πάνσπεπτης πατρίδας τή γωνιά.

Έλδτε, άς ταξιδέψουμε στά Όμηρικά άκραγιάλια, νά τρέξουμε ξυπόλυτοι στην καυτερή άμμουδιά και με τόν πετροπόλεμο νά σπάσουμε κεφάλια, νά ξαναγίνουμε άταχτα κι άμέρμυνα παιδιά.

Έλδτε, άς σεργιανίσουμε σί' άπάνεμο λιμάνι, στις ρημαγμένες εκκλησιές ν' άνάψουμε κερί, στις γειτονιές που σάπασαν, σά νά 'χουμε πεθάνει και τίς πλακώνει άνάληγτα μιά νύχτα ζοφερή.

Μέ τά φτερά του στοχασμού, με της ψυχής τά μάτια, πάμε νά προσκυνήσουμε τήν πατρική μας γή· εκείνη δέ μάς χάρισε βασιλικά παλάτια, όμως μ' αίμα ζυμώθηκε σέ μιά φριχτή σφαγή.

Τίς άπαλές βουνοπλαγιές χαϊδεύει ο λογισμός μου, τών άμπελιών τίς θάλασσες και τήν άνθοβολή τών κόμπων, τά ξωκλήσιά μας-μηνύματα άλλου κόσμου- σάν σκόρπια άγριοπερίστερα σέ πράσινο χαλί.

Ή Παναγίτσα ή Τουρλιανή, που σκέπει τό Χωριούδι, ψηλά από τό Καράνται, που γνέφει ιστορικά κι άντίκρυ μου, βιγλάτορας πνιγμένος στο λουλούδι, μά στοιχειωμένος κι έρμος, ο μύλος του Γιακά.

Μέρες χαράς, που γεύτηκα σάν πλάνο παραμύθι, σέ σάς γυρίζει νοσταλγός ο πόθος ο ραγιάς, γιά ν' άναστήσει τ' όνειρο που 'χει σκεπασεί ή λήθη... Μνήμη γλυκειά και τρυφερή της Κάτω Παναγιάς!

Ήθνη, 1-2-'82

ΔΗΜ. Ν. ΚΛΕΙΔΑΣ.

Η ΕΝΩΣΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ Περιφερείας Κρήνης (Τσεσμέ)

Ή Ένωση Μικρασιατών Περιφερείας Κρήνης έκαμε έναρξη τών τιμητικών εκδηλώσεων μνημοσύνης γιά τά εξήντα χρόνια της Μικρασιατικής Καταστροφής.

Σέ συνεργασία με τό Δήμο Ήθηναίων οργάνωσε μιά πολύ ένδιαφέρουσα έκθεση με φωτογραφίες, έντυπα και έγγραφα, που μαρτυρούν τήν πρίν από τήν Έθνική εκείνη συμφορά του 1922 πνευματική, πολιτιστική, κοινωνική και έμπορική κίνηση της ιστορικής κι ελληνικότητας Κρήνης και της περιοχής της.

Τά έγκαίνια της έκθεσης, που εκάλυψε τηλεοπτικά και ή ΕΡΤ, έγιναν τό άπόγευμα της Τετάρτης 10 Φεβρουαρίου, έορτή του Ήγιου Χαλαλά-πους Πολιούχου και προστάτη του Τσεσμέ, και τά έτίμησε με τήν παρουσία του ο Δήμαρχος Ήθηναίων κ. Δημήτρης Μπέης με τούς βοηθούς του, τή δραστήρια κι άκαταπόνητη κ. Έλένη Δωρή, άρμόδια γιά τίς πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου και τόν κ. Γιάννη Άκριθάκη.

Μετά τόν άγιασμό που έψαλλε ο Τσεσμελής Μητροπολίτης Βαγδάτης και Κουβέιτ κ. Κωνσταντίνος Παπαστεφάνου, τήν έκθεση έγκαίνιασε ή κ. Δωρή, που άναφέρθηκε στην ιστορία του Τσεσμέ και τίς δραστηριότητες τών κατοίκων της που εκτός από τή γή τους σάν γεωργοι καλλιεργούσαν και τό έμπόριο και τή ναυτιλία, σάν έμποροι, βιομήχανοι, τραπεζίτες και карабоκύρηδες.

Τό Δήμαρχο κ. Μπέη και τήν κα Δωρή εύχαρίστησε με θερμά λόγια ο Πρόεδρος της Ένώσης Κρήνης κ. Διον. Α. Τροβάς που άνάμεσα στ' άλλα, άναφερόμενος και στο ζήτημα του Μουσείου του Έλληνισμού της Ανατολής που εκκρεμεί επί τόσα χρόνια ή ίδρυση του, είπε και τά εξής:

«Η σημερινή Κυβέρνηση της άλλαγής, που άνήκει σέ ένα κόμμα που διαλέξε γιά σύμβολό του τό χρώμα της έλπίδας, μάς δίνει βάσιμες έλπίδες ότι μέσα στο άναμορφωτικό της έργο με τήν άλλαγή και τήν αναγέννηση της πατρίδας μας θά θελήσει νά έντάξει και τό ζήτημα αυτό της ίδρυσης του Μουσείου της Ανατολής. Γιατί δέν πρέπει νά ξεχνούμε πώς ή διατήρηση της παράδοσης του μακραίωνα Έλληνισμού της Μ. Άσίας είναι ύψιστη έθνική άνάγκη».

Επίσης τήν Κυριακή 14 Φεβρουαρίου τό προοδευτικό αυτό προσφυγικό σωματείο έτέλεσε τήν καθιερωμένη έτήσια έορτή του στον ιερό ναό του Ήγιου Χαλαλάπους Άρεως.

Μετά τή θεία λειτουργία ή Ένωση δεξιώθηκε τά μέλη της και τούς φίλους της στις αίθουσες του ξενοδοχείου «Πάρκ».

Προσεφέρθηκαν άναψυκτικά και άκολούθησε σύντομο καλλιτεχνικό πρόγραμμα με ποιήματα και κείμενα σχετικά με τήν Μικρασιατική Καταστροφή που διάβασαν οι καλλιτέχνες του Έθνικού Θεάτρου κα Κάρμεν Ρουγγέρη Κουλουμπή, και ο κ. Κώστας Τύμβιος.

ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΜΟΣ

Κύρ. Πρόεδρε

Διαβάζω τήν Μικρασιατική Ήχώ. Με άφορμή μιά έπιστολή ενός βρέφους του 1922 και της Μαθήτριας Καλίνας θά ήταν παράλειψη νά μήν θυμηθώ τήν Προσφυγοπούλα Έλένη της Καισαριανής με τήν όποια έχω συνδεθί σάν θετός πατέρας ενός βρέφους. Κατάγομαι από τήν Ναύπακτο, κατοικώ στην Κυψέλη. Είναι σκόπιμο νά διατηρήσω τήν άνωνυμία μου. Γ.Μ. Τά πρώτα χρόνια της προσφυγιάς ήμουν μηχανικός της Ε.Α.Π. γιά τήν στέγαση τών Προσφύγων. Τότε χτίσαμε σπίτια στον Συνοικισμό Σιγερών. Τώρα Δήμος Καισαριανής. Γνωρίστηκα με τόν Παναγιώτη Σταμπούλο, ακόμα με τήν γυναίκα του Έλένη, αυτή ήταν πολύ συμπαθητική, ότι σου έλεγε τό έκανε, είχε στην τσέπη ένα σημειοματάριο με περιέλαβε γιά τό δέμα τών όρφανών παιδιών, άργότερα γνωρίστηκα και με τήν γυναίκα μου Μαρία. Σέ κατάλληλη εύκαιρία μου έκαμε πρόταση νά υιοθετήσω ένα παιδί όρφανό. Με παρέσυρε στην όδό Θεσσαλονίκης 72-74 Ήθηνών, και εκεί γνώρισα ένα παιδί 18 μηνών χαρούμενο. Ή τροφός Ή Αναγνωστοπούλου ήταν του βρεφοκομείου Ήθηνών, τό παιδί ήταν όρφανό προσφυγόπεδο (αυτό ήταν άρκετό). Σέ λίγο ή γυναίκα μου τό πήρε στο σπίτι και τό 1931 έγινε ή υιοθεσία. Άργότερα κάναμε και δικό μας παιδί, άγόρι. Μεγάλωσαν σάν άδελφια μορφώθηκαν, κατέχουν καλές θέσεις έχουν οικογένειες και παιδιά. Αυτά γιά τήν ιστορία της μεθοδικής και άξέχαστης Δασκαλίτσας Έλένης Σταμπούλου.

Πέθανε τό 1940 ή κηδεία ήταν έπιβλητική, μεταξύ τών πολλών στεφάνων, ήταν και του Δήμου Ήθηναίων και του Πατριωτικού Ίδρυματος. Τό πένθος ήταν πάνδημο. Για τό έργο της μίλησαν ο κ. Γ. Πέρος και ή Κυρία Ράμου.

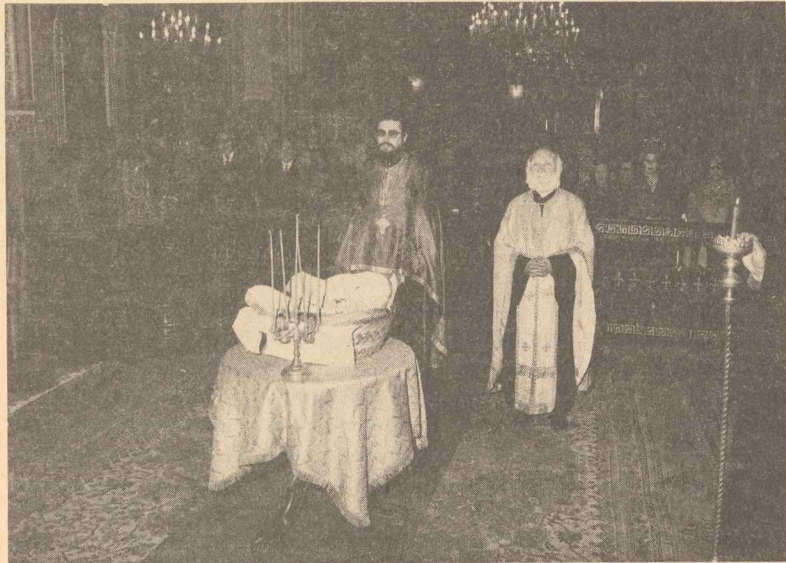
Αυτά γιά τή μνήμη της. Σας στέλνω 500 δραχμ. γιά τούς σκοπούς της Ένώσεως.

Νομίζω πώς άξίζει νά σχολιαστεί τό θέμα. Αυτό άς τό κρίνει και ή Ήχώ...

Εύχαριστώ Γ.Μ.

18-1-1982

ΕΟΡΤΗ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ

Στίς 23 Φεβρουαρία, ή Ένωση μας τίμησε όπως κάθε χρόνο τή μνήμη του Πολιούχου Σμύρνης Ήγιου Πολύκαρπου στον Ίερό Ναό Αγ. Γεωργίου Καρύστη.

Ή Ένωσις Σμυρναίων τέλεσε τήν έτήσια θρησκευτική γιορτή της στή μνήμη του πολιούχου της Σμύρνης, Ήγιου Πολυκάρπου, ο όποιος διετέλεσε Επίσκοπος αυτής και συγκαταλέγεται μεταξύ τών Άποστολικών Πατέρων. Ο Άγιος ύπήρξε μαθητής του Ίωάννου του Θεολόγου και άφου έποίησαν επί μακρόν τήν Σμύρνη, τερμάτισε τό βίο του διά του επί της πυράς θανάτου του, στο στάδιο της πόλεως, κατά τούς διωγμούς του Άντωνίνου Πίου. Ή μνήμη του γιορτάζεται τήν 23ην Φεβρουαρίου.

Ίστορικά στοιχεία περί της τύχης τών λειψάνων του Ίερού Πολυκάρπου περιλαμβάνονται στο έμπεριστατωμένο άρθρο του

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κε Πρόεδρε,

Διάβασα τό χρονογράφημα δημοσιευόμενον εις τήν έφημερίδα «Προσφυγικός Κόσμος» 7 Νοεμβρίου 1981 με τόν τίτλον «Μεγάλο Προσκλητήριο». Με συνεκίνησε βαθύτατα τό σάλπισμα της Πανελληνίου Ένώσεως νά όνομασθί Ήγιος ο κατακρεουργηθείς τώ 1922 έν τή Πόλει της Σμύρνης Μητροπολίτης Αυτής Χρυσόστομος.

Όπως γράφεις αυτή ή πράξις έρεπε νά γίνη πρίν από πολλά χρόνια διατί ήτο μιά τεραστία παράλειψις και λησμοσύνη της μεγίστης, πρωτακούστου και δραματικής θυσίας, χριστιανού Δεσπότη υπό βαρβάρων διά τό χριστιανικόν ποίμνιον του, διά τήν θρησκείαν και διά τήν Πατρίδα μας Έλλάδα. Δικαιολογητικόν δέν ύπάρχει διά τήν παράλειψιν της τιμής αυτής πρós τόν πραγματικόν άγιον Έθνομάρτυρα και Άγιομάρτυρα της Καταστροφής της Μ. Άσίας.

Όπως γράφεις τουλάχιστον τώρα με τήν προσπάθεια ή πανελλήνιος Ένωση τών Έπιστημόνων νά έλθουν άρωγοί και βοηθοί όλα τά Μικρασιατικά Σωματεία, τά όποια νομίζω θά λάβουν μέρος εις τήν πρωτοβουλιαν ταύτην, διότι θά άναγνωρίσουν ότι αυτό που έπρεπε νά κάμουν αυτοί και νά γίνη όπωσδήποτε πρίν πολλά χρόνια, άς γίνη τώρα, διότι ύπάρχει ένα ξεκίνημα από ένα σοβαρό Σύλλογο Έπιστημόνων ο όποιος προσπαθεί νά άφυπνίση τήν μεγάλην ύποχρέωσιν τών Μικρασιατών και Τριγλιανών συμπατριωτών του Έθνομάρτυρος Μητροπολίτου, οι όποιοι έχουν εγκατασταθεί εις δύο σημεία της Έλλάδος και έχουν δημιουργήσει πολιτείες αξιοζήλητες και πολιτισμένες με εξααιρετικην πρόδοον και κοινωνικην εξέλιξιν. Όπωσδήποτε ή συνεργασία όλων τών προσφυγικών οργανώσεων της Έλλάδος θά γίνη διά νά έπιτευχθί ο μεγάλος και ιερός σκοπός τόν όποιον επιδιώκει ο Σύλλογος, ο όποιος περιμένει τήν μεγάλην και σημαντικήν ύποστήριξιν όλων μας, διότι ο Έθνομάρτυρας Χρυσόστομος, διά της δραματικής θυσίας του, άφου έμεινε άταφος έχει άγιοποιηθί από τήν ήμέραν του Μαρτυρικού θανάτου του, όπως όλοι οι άλλοι άγιοι της χριστιανικής θρησκείας.

Ή δέ Ίερά εκκλησία ήμών (της Έλλάδος) θά κάμη είμαι βεβαίωτατος περί τούτου, όπωσδήποτε εύπρόσδεκτη τήν παρακλητικήν αίτησιν του Συλλόγου σας και όλων τών Μικρασιατικών Σωματείων και οργανώσεων, ίνα έπιτευχθί ο ιερός σκοπός όλων μας και άνακυρuchei «άγιος» ο Έθνομάρτυρας Χριστιανός Μητροπολίτης της Σμύρνης Χρυσόστομος.

Διά της-παρουσίας μου συγχαίρω τό Σεβαστόν Διοικητικόν συμβούλιον της Πανελληνίου Ένώσεως Έπιστημόνων και Λογοτεχνών γιά τήν

Στιγμιότυπο από τήν όμιλία του καθηγητή κ. Μαρίνου Ξηρέα γιά τό βίο του Ήγιου στην αίθουσα της Ένώσεώς μας.

Ίστορικού συγγραφέως κ. Ίωάννου Μιχαηλίδη, τό όποιο έδοημοσιεύθηκε στο φύλλο του μηνός Φεβρουαρίου της Μικρασιατικής Ήχους. Τόν κ. Ι. Μιχαηλίδη εύχαριστούμε και πάλι θερμά.

Γιά τό βίο και τό μαρτύριο του Ήγιου Πολυκάρπου μίλησε ο κ. Μαρίνος Ξηρέας, όπως και κατά τόν περισυνό γιορτασμό της μνήμης του Ήγιου. Ο κ. Ξηρέας στην όμιλία του άνάφερε νέα στοιχεία επί του θέματος. Τόν κ. Ξηρέα εύχαριστούμε γιά τήν πρόθυμη προσφορά του.

Αισιόδοξη ύπήρξε ή παρουσία τών μελών μας και τών φίλων μας στην γιορτή του Ήγιου της Σμύρνης.

Κε Πρόεδρε

Μέ πολλή χαρά ήρθα και στην έφετινή εκδήλωση γιά τό κόψιμο της πίτας. Πολλά συγχαρητήρια στους οργανωτές και στον κύριο Καλιγέρη. Πολύ όμορφος ο λόγος του κ. Παυλίδη, αξιόλογη ή συμμετοχή του κ. Μετσόλη και τά τραγούδια του κ. Σκορδίλη. Μάς τίμησε επίσης ή παρουσία τών προσφύγων καθηγητών και του ύπουργού κ. Κουλουμπή, που άνταποκρίθηκαν στην πρόσκληση και έδωσαν ιδιαίτερο τόνο στη συγκέντρωση, δείχνοντας έτσι ότι ή Σμύρνη μπορεί νά δώσει αξιους ανθρώπους στην κοινωνία.

Υπάρχει όμως, κατά τή γνώμη μου, ένα πρόβλημα: ή έλλειψη νέων. Γιά παράδειγμα, ή λαμπρή αίθουσα της Μ. Βρετανίας ήταν γεμάτη από παππούδες και γιαγιάδες και μόνο στο τραπέζι μας ύπήρχαν 3 νέοι άνθρωποι.

Αυτό τό είχα παρατηρήσει και πρίν χρόνια σέ μιά έπιστολή μου, που όμως δέν λήφθηκε ύπ' όψιν. Ίσως, θά πρέπει νά άνοιξετε μιά στήλη στην «Ήχώ», νά προκαλέσετε τούς νέους. Μπορεί στην άρχή ν' απογοητευτείτε, όμως ο έπιμέμων νικά.

Εύχαριστώ
Καλίνα Σταμπούλου
Μαθήτριά Β' Γυμνασίου

πατριωτικήν και θρησκευτικήν του πρωτοβουλιαν ταύτην με τήν θερμήν παράκλησιν όπως διαβιβάσει εις τά αξιότιμα μέλη του Συμβουλίου τήν μεγίστην εκτίμησιν και τόν σεβασμόν μου εις εσά δέ τά θερμά φιλικά αισθήματα εκ βάθους καρδιάς εκφράζων διατελώ με τήν εύχην όπως συντόμως έπιτευχθεί ο ιερός σκοπός μας, τόν όποιον άς επιδιώξουν όλοι Έλληνες.

Μετά φιλίας και εκτίμησεως
ιατρός Ίωάννης Καμαλακίδης
Μικρασιάτης

* Τό άρθρο αυτό άναδημοσιεύθηκε και στην έφημερίδα μας Δεκέμβριος 1981, άρ. φύλλου 224.

Ἡ διατήρηση τῆς μνήμης τῶν Πατρίδων καί τό πρόβλημα τῆς ἐπικοινωνίας μέ τό κοινό

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΙΚΕΤΟΥ

Ἀποτελεῖ κοινή ἀντίληψη στούς κύκλους τῶν προσφυγικῶν σωματείων πῶς τό μήνυμα τους γιά τή διατήρηση τῆς Ἱερῆς Μνήμης τῶν «Χαμένων Πατρίδων», δέν βρῆκε στόν κόσμο τήν ἀναπόκριση πού ἀναμενόταν. Ἡ παρουσία τοῦ κοινοῦ στίς ἐκδηλώσεις τῶν μικρασιατικῶν οργανώσεων εἶναι ἡ πιό τραγική ἀπόδειξη τούτου.

Χωρίς νά παραγνωρίζω τίς τόσες καί τόσες ἐρμηνεῖς πού κατά καιρούς ἔχουν ὑποστηριχτεῖ γιά νά ἐξηγήσουν τό φαινόμενο αὐτό, ἔχω τή γνώμη πῶς στό θέμα τῆς προσέγγισης τοῦ κοινοῦ, ἐκεῖνο πού παίζει σημαντικό ρόλο εἶναι ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο ἐπικοινωνοῦμε μέ τά άτομα (1). Καί γιά νά γίνω σαφέστερος, ὑπάρχουν στό ἐπικοινωνιακό μας κύκλωμα μερικοί παράγοντες οἱ ὁποῖοι εἶτε γιατί δέ λειτουργοῦν σωστά, εἶτε γιατί εἶναι ἀνεπαρκεῖς ἐμποδίζουν τό μήνυμα τῶν προσφυγικῶν οργανώσεων νά περάσει στούς ἀνθρώπους.

Θαρῶ λοιπόν, πῶς ἀξίζει νά ἀφιερώσουμε λίγες γραμμές σέ τοῦτο τό πρόβλημα, ἀρχίζοντας ἀπό μερικές βασικές διαπιστώσεις.

α) **Δέν γνωρίζουμε τό κοινό στό ὁποῖο ἀπευθυνόμαστε.** Βασική ἀρχή τῆς ἐπικοινωνίας εἶναι πῶς ὁ πομπός πρέπει νά ἔχει ἐπιλέξει τό δέκτη στόν ὁποῖο θά στείλει τό μήνυμα του. Στή δική μας περίπτωση ὁ πομπός μας δέν γνωρίζει κἄν τό κοινό πρὸς τό ὁποῖο ἀπευθύνεται. Ἀς μή θεωρηθεῖ ὑπερβολή τοῦτος ὁ λόγος. Ἐνα χαρακτηριστικό παράδειγμα εἶναι τό γεγονός πῶς δέν γνωρίζουμε τούς νέους τούς ὁποίους χρόνια τώρα πασιζοῦμε νά φέρομε κοντά μας. Δέν ἐννοῶ τά θετικά καί ἀρνητικά χαρακτηριστικά τῶν νέων ἀνθρώπων (2), ἀλλά τά προβλήματα τους, τά ἐνδιαφέροντα τους, τό κοινωνικοπολιτικό τους ὑπόβαθρο, τή γλώσσα πού μιλᾶνε. Χωρίς τήν πλήρη γνώση ὧων αὐτῶν τῶν στοιχείων δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει διάλογος μέ τά νειάτα.

β) **Ἡ ἔλλειψη κατάλληλης παιδείας.** Ἡ ἐπικοινωνία στά θέματα ὅπου χρειάζεται ἓνα μίνιμουμ γνώσεων ἐπιτυγχάνεται μόνο ἂν ὁ πομπός καί ὁ δέκτης διαθέτουν τό ἀπαραίτητο γνωσιολογικό ὑπόβαθρο. Εἶναι γνωστό πῶς ὁ λαός μας δέν ἔχει τήν ἀπαιτούμενη παιδεία πάνω στά θέματα πού ἀφοροῦν τόν Ἑλληνισμό τῆς Ἀνατολῆς. Ἀπ' ὅλες τίς βαθμίδες τῆς Ἐκπαίδευσης λείπουν οἱ ἀναγκαῖες προϋποθέσεις (προγράμματα σπουδῶν, διδασκαλία ἀπό τῆς ἑδρας, διδακτικά βιβλία κ.λπ.) πού θά ἐξασφάλιζαν τούς ἐπιθυμητούς ἐρεθισμούς (3). Οὔτε λόγος φυσικά νά γίνεται γιά τήν ὑπαρξή Ἰνστιτούτου Ἑρευνας καί Μελέτης τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, οὔτε γιά τή λειτουργία Κρατικοῦ Μουσείου πού θά ἐπέτρεπε τή φύλαξη καί τήν προβολή ὧων τῶν στοιχείων τῆς πολιτιστικῆς κληρονομιάς τῆς Μικρασίας, τῆς Θράκης, τοῦ Πόντου καί τῆς Κωνσταντινούπολης.

γ) **Ἡ στατικότητα τῶν μέσων καί τῶν μεθόδων ἐπικοινωνίας.** Οἱ βασικοί τρόποι ἐπικοινωνίας πού χρησιμοποιοῦμε εἶναι κατά κύριο λόγο οἱ διαλέξεις, οἱ ἐκδόσεις, οἱ συνεστιάσεις, καθώς καί οἱ κάθε εἶδους τελετουργίες μνήμης. Γιά λόγους πού εἶναι αὐτονόητοι, τά μέσα αὐτά δέν εἶναι ἀποτελεσματικά γιά τήν προσέγγιση τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων. Στό χώρο ἐξ ἄλλου τῶν προσφυγικῶν σωματείων διάφοροι μέθοδοι ἐπικοινωνίας, οἱ Δημοσίες Σχέσεις, ἡ Δημοσιότητα καί ἡ Διαφήμιση δέν ἔχουν ξεπεράσει τήν νηπιακή ἡλικία. Πολλά ἀπό τά σύγχρονα μέσα ἐπικοινωνίας τό βίντεο, ἡ ἐπιστολική ἐπικοινωνία κ.ἄ. μᾶς εἶναι τελειῶς ἄγνωστα. Ἄλλα ὅπως καί τά «παραιοσιακά» μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας, τό ραδιόφωνο, ἡ τηλεόραση κ.λπ., ἐλάχιστα χρησιμοποιοῦνται.

Γιά τή λειτουργία ἐνός ἀποτελεσματικοῦ συστήματος ἐπικοινωνίας τῶν προσφυγικῶν σωματικῶν οργανώσεων μέ τίς διάφορες ομάδες τοῦ κοινοῦ, πρωταρχικά ἐπιβάλλεται νά διαμορφωθεῖ τό ἀπαραίτητο ὑπόβαθρο πάνω στό ὁποῖο θά ἐδραιωθεῖ ἡ τελική φάση πού θά ὀδηγήσει στή διατήρηση τῆς μνήμης τῶν πατρίδων ἀπό τίς ἐπερχόμενες γενεές τῶν νεοελλήνων. Ἡ πορεία γιά τήν ἀλλαγὴ τοῦ ἐπικοινωνιακοῦ μας κυκλώματος σημαίνει:

α) **Χρησιμοποίηση τῆς ἑρευνας γιά τόν καθορισμό τῶν σχέσεων μας μέ τό κοινό.** Νά καλέσουμε ἓνα Κέντρο Ἑρευνῶν, νά τοῦ περιγράψουμε τό πρόβλημά μας καί νά ζητήσουμε τίς ὑπηρεσίες του. Ἀντικειμενικά καί ἐπιστημονικά θά μπορέσουμε ἔτσι νά μάθουμε πῶς ἀντιλαμβάνεται ἡ κοινὴ γνώμη τῆ Μικρασιατικῆ Ἰδέα. Νά ἀποκαλύψουμε τά κίνητρα πού ὑπαγορεύουν τή στάση τῆς ἀπέναντι στό Μικρασιατικό πρόβλημα. Νά ἀνακαλύψουμε ἂν ὁρισμένα μέσα ἐπικοινωνίας θά βροῦν ἀναπόκριση κ.λπ. Ἐδῶ πῆσαν νά γεννηθεῖ τό ἐρώτημα: «Θά πληρωθεῖ ἡ ἑρευνα;» Καί βέβαια θά πληρωθεῖ. Τό σχετικό κονδύλι πού θά καταβληθεῖ δέν ἀποτελεῖ σπατάλη, γιατί ἡ ἑρευνα θά ἀξιοποιήσει τά χρήματά μας, θά συμβάλλει στήν ἐπίτευξη τῶν στόχων καί τήν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων. Οὐμᾶμι ἐν προκειμένῳ κάτι πού γράφει ὁ γνωστός Σύμβουλος Δημοσίων Σχέσεων Θολῆς Κουτούπης γιά τή σημασία τῆς ἑρευνας: «Χωρίς τή διεξαγωγή τῆς κατάλληλης ἑρευνας, ὁ Σύμβουλος

Δημοσίων Σχέσεων εἶναι ὑποχρεωμένος νά σκοπεύει στά σκοτεινά ἓνα μαῦρο στόχο! Ἀποτέλεσμα: ἀνυπολόγιστη σπατάλη χρόνου, κόπου καί χρήματος καί τό κυριότερο ἀστοχία!» (4)

β) **Χάραξη μελετημένου προγράμματος Δημοσίων Σχέσεων.** Νά συνειδητοποιήσουμε τήν ἀξία ἐνός προγράμματος στό ὁποῖο μέ σαφήνεια, ἀκρίβεια καί πληρότητα θά καθορίσουμε τόν ἀντικειμενικό μας στόχο, τά μέσα τῆς δράσης μας, τό χρόνο ἐνεργείας, τόν προϋπολογισμό τῶν δαπανῶν. Ἡ ἐκτέλεση, ἡ παρακολούθηση καί ὁ ἐλεγχος τοῦ προγράμματος αὐτοῦ, θά πρέπει νά ἀνατεθεῖ σ' ἓνα ἐιδικό τῶν Δημοσίων Σχέσεων, πού βέβαια θά χρειαστεῖ νά πληρωθεῖ γιά τό ἔργο του. Προσωπικά προτιμῶ τούτη τή λύση ἀπό κάποια ἄλλη πού θέλει τή δουλειά νά γίνεται «ἐκ τῶν ἐνόντων» ἢ «ἐθελοντικά» ἀπό άτομα πού διορίζουν τά Διοικητικά Συμβούλια.

γ) **Ἀνανέωση τῶν μέσων καί τὸν τρόπων ἐπικοινωνίας μέ τό κοινό.** Ὑπάρχουν πολλά κανάλια πού θά μπορούσαν νά μᾶς φέρουν σ' ἐπαφὴ μέ τό Λαό (5). Δέν εἶναι τοῦ παρόντος νά ὑποδείξω ποιά εἶναι τά πιό κατάλληλα γιά τή μετάδοση τοῦ μηνύματος μας. Ἄλλωστε, ὅπως, προανάφερα, μόνο μιά ἑρευνα θά φανερώσει πιά μέσα ἐπικοινωνίας θά βροῦν ἀπήχηση. Ἐκεῖνο πού ἔχει σημασία εἶναι νά ξεφύγουμε ἀπό τά παλιά σχήματα πού ἐλάχιστα βοηθοῦν. Εἶναι π.χ. ἀδιανόητο νά προγραμματιστοῦν καί νά διοργανωθοῦν οἱ φετεινές ἐκδηλώσεις γιά τά 60 χρόνια τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς σέ πλαίσιο ἀνάλογο μέ κεῖνο τοῦ πρό δεκαετίας ἑορτασμοῦ, νά σταθοῦν δηλαδή, μακριά ἀπὸ τή νέα γενιά τῆς πατρίδας μας. Πάνω στό τελευταῖο τοῦτο, ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ ἡ ἀκόλουθη πρόταση – ἐκκλήση: Νά συνεργαστοῦν ὅλοι οἱ φορεῖς τοῦ ξερριζωμένου Ἑλληνισμοῦ γιά νά πραγματοποιηθεῖ χάρι τῶν νέων καί κυρίως τῶν μαθητῶν, στό Ζάππειο Μέγαρο τό 1982, Ἐκθεση γιά τόν Πολιτισμό τῶν Πατρίδων τῆς Μικρασίας, τοῦ Πόντου, τῆς Θράκης καί τῆς Κωνσταντινούπολης. Καί κάτι ἀκόμα. Βρισκόμαστε σέ μιά ἐποχὴ πού ὅλο καί περισσότερο βρίσκει ἀπήχη τό σύνθημα γιά τήν ἰσότητα τῆς γυναίκας, γιά τήν παροχὴ ἴσων εὐκαιριῶν ἀνάπτυξης κ.λπ. Εἶναι καιρός νά πλησιάσουμε κι' ἐμεῖς τήν Ἑλληνίδα γιά μιά δυναμικὴ προβολὴ τῆς Μικρασιατικῆς Παράδοσης.

Τοῦτο τό κείμενο δέν διεκδικεῖ τό ἀλάθητο καί οὔτε ἔχει ἀξιώσεις πληρότητας. Διατυπώνει ἀπλές σκέψεις πού προσφέρονται γιά συζήτηση, γιά συμπλήρωση ἢ γιά ἀναθεώρηση. Εὐχὴ κι' ἐλπίδα μας εἶναι νά προκαλέσει τήν προσοχὴ τῶν προσφυγικῶν παραγόντων, ὥστε ἡ ἐπέτειος τῶν 60 χρόνων τῆς Ἐθνικῆς Τραγωδίας τοῦ Εἰκοσιοῦο νά ἀποτελέσει τό ἐκκίνημα μιάς μεγάλης πορείας γιά νά κερδηθεῖ ἡ Κοινὴ Γνώμη καί νά γίνεῖ τό ὅραμα γιά τὴ διατήρηση τῆς μνήμης τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς πραγματικότητα.

Μιά τέτοια πορεία εἶναι φυσικά πολύμοχη καί πολύχρονη καί ἀπαιτεῖ τήν συνύπαρξη ἄρκετῶν προϋποθέσεων καί τήν σύμπραξη πολλῶν καί ποικίλων παραγόντων γιά νά εὐοδωθεῖ. Δέν ἔχουμε ἄλλο δρόμο. Τό λάβαρο μας τό κρατοῦνε οἱ μάρτυρες ἥρωες μας. Μ' αὐτό τό λάβαρο θ' ἀγωνιστοῦμε καί θά προχωρήσουμε.

Σημειώσεις

- Γιά τήν ἔννοια τῆς λέξεως ἐπικοινωνίας βλ., πλὴν ἄλλων σχετικῶν, Γ. Βαλασιδῆ, Ἑπικοινωνία-Γενικές Ἀρχές, ἐκδ. Κοντάκτα, σ. 3 κ.ἑ.
- Βλ. Ε. Παπανούτσου «Τό σχολεῖο τοῦ μέλλοντος» ὁμιλία κατὰ τήν ἐπίσημη ὑποδοχὴ του στήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν (Ἑφημερ. Τά Νέα, 6-5-81). Πρβλ. Ἱ. Ρούλια, Χιππισμός, κινήσις καί ἀντικινήσις (Οἱ σύγχρονοι νεοί καί ὁ Χιππισμός) σέ Περιοδ. Κοινὴ Κτίσις, ἀρ. φύλ. 798-799, Αὐγουστος-Σεπτέμβριος 1979, σ. 4118.
- Πρβλ. Ν. Ἀρωνῆ, Πανεπιστημιακὴ Ἔδρα Ἱστορίας καί Πολιτισμοῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, σέ Ἑφημ. Μικρασιατ. Ἡχώ, Φεβρουάριος 1981, σ. 1 καί 9.
- Ε. Κουτούπη, Πρακτικὸς Ὀδηγὸς Δημοσίων Σχέσεων, Ἀθῆνα 1981, σ. 70.
- Βλ. Τζῶν Βεινόγλου, Φλόγα καί Δουλειά σέ Ἑφημ. Μικρασιατ. Ἡχώ, Φεβρουάριος 1980, σ. 1 καί 9.

ΣΠΗΛΙΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τό σελ. 5)

Ἀναστασίῳ Ἰωάννης ἐφημέριος ἁγ. Γεωργίου (Καρύκη-Ἀθηνῶν), Ζυγομαλᾶς Ἀνδρέας ἐκ Χίου, καί ἄλλοι πολλοὶ ἐκ τῶν περάτων τῆς δούλης Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας συναθροισθέντες εἰς τὴν κοιτὶδα τῶν πνευματικῶν φῶτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἵνα γίνωσιν τιμωροὶ τῆς θεομισήτου δουλείας, κολασταὶ τῆς βαρβαρότητος, τῆς ἀγριότητος, καὶ πρόμαχοι ἀκαταμάχητοι τῆς θεοφιλοῦς Ἐλευθερίας, δημιουργοὶ, ἑορτασταὶ τῶν Ἐλευθερίων τῆς κοσμοξακουσμένης Ἑλλάδος.

Νικόλαος Παν. Παπαδόπουλος
Πρωθιερεύς

Τηλ. 3226634 ναοῦ, π.Μ.
8040136 οἰκίας, μ.Μ,

ΧΡΕΟΣ ΙΕΡΟΝ – Η ΕΥΓΝΩΜΩΝ ΜΝΗΜΗ

Στις 25 Μαρτίου τοῦ 1958 σ' ἓνα ἐξοχικό σπιτάκι τοῦ Χάλικα Μυτιλήνης ἄφηνε τήν τελευταία τοῦ πνοή ὁ Μητροπολίτης Ἰάκωβος ἀπὸ Δυρραχίου.

Ἡ Ἐνωση Σμυρναίων τιμώντας τὴ μνήμη του δημοσίευσε σὸ προηγούμενο τεῦχος ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν ὁμιλία τοῦ ἀείμνηστου προέδρου τῆς Ἐνώσεώς μας. Α. Μπενάκη. Σήμερα συνεχίζουμε μέ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ὁμιλία τοῦ παλαίμαχου δημοσιογράφου καί μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς «Μικρασιατικῶν Χρονικῶν» Γεωργίου Ι. Ἀναστασιάδη.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΙΑΚΩΒΟΣ
ΩΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ

«Συχνά μοῦ συνέβηκε, κατὰ τὴ δημοσιογραφικὴ μου ζωῇ, ὅταν, ἀπὸ κοινωνικὴ ἢ επαγγελματικὴ ἀνάγκη, ἔπρεπε νά γράψω ἐπαινετικά γιά κάποια μετρίότητα, μοῦ συνέβαινε, λέγω, νά μένω ἀναποφάσιτος ἄρκετὴ ὥρα, γιά τὸν ἀπλούστατο λόγο, ὅτι ὁ ὑποψήφιος δέν εἶχε νά μοῦ παρουσιάσει τίποτε τό ἀξιόλογο.

Ὅπως διόλου τὸ ἀντίθετο μοῦ συμβαίνει τώρα, πού ἐρχομαί νά τιμῆσω τὴν ἱερὴ μνήμη τοῦ ἀνέχαστου προέδρου μας Ἰάκωβου, τοῦ Μητροπολίτη Μυτιλήνης. Τὰ ἔργα πού ἄφησε εἶναι τόσα, ὥστε βρίσκομαι στὴ θέση τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου ρήτορα (δέν θυμοῦμαι τὸνομά του) πού ἄρχισε τό λόγο του ὡς ἐξῆς: «Τί πρῶτον, τί δ' ὕστερον... καταλέξω;»

Ὁ Ἰάκωβος, «κατὰ κόσμον» Παναγῆς Γκιγκίλας, γεννήθηκε στὰ Μοσχονήσια, τό 1878, ἀπὸ πατέρα ψαρᾶ, καί ἦταν γραφτὸ νά συνεχίσῃ τό πατρικὸ ἐπάγγελμα, μέ τὴ διαφορά ὅτι, ἀντὶ ψαριῶν πού ἔπιανε ὁ πατέρας του, αὐτὸς θά ἔπιανε ἀνθρώπους, σύμφωνα μέ μιά μυστικὴ φωνή, πού ἀπὸ παιδὶ ἀντηχοῦσε μέσα του: «Δεῦτε ὅπως μου καί ποιῶσα ὑμᾶς ἀλεῖς ἀνθρώπων». Αὐτὸ ἄλλως τε ἦταν καί τό μεγάλο του ὄνειρο: νά γίνῃ Δεσπότης.

Πρέπει νά ξέρετε, ὅτι τὰ Μοσχονήσια, ἂν καὶ σχεδὸν κολλημένα σὸ ἠρικό Αἰβαλί τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας Ἐφέσου, ἐκκλησιαστικῶς ἦνkan στὴν ἐπαρχία Σμύρνης καί εἶχαν τὸ προνόμιο νά διατηροῦν δικὸς τους Ἐπίσκοπο, ἐξαρτημένο ἀπὸ τὸ Μητροπολίτη Σμύρνης.

Στὸν τότε ἐπίσκοπο Μοσχονησίαν Ἰάκωβο προσκολλήθηκε ὁ μικρὸς Παναγῆς καὶ τὸν παρακαλοῦσε νά τὸν κἀνὴ διάκο του. Καί τοῦ φορτώθηκε τόσο, ὥσπου τελευταῖα τὸν ἔπεισε. Κι ἔτσι, σέ ἡλικία 16 ἢ 17 ἐτῶν, ὁ Παναγῆς πατοῦσε τὸ πρῶτο σκαλί στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱεραρχία: χειροτονήθηκε διάκονος, παίρνοντας καί τὸ ὄνομα Ἰάκωβος πρὸς τιμὴ τοῦ προστάτη του ἐπισκόπου.

Καί φάνηκε ἀληθινὰ πολῦτιμος προστάτης ὁ ἐπίσκοπος. Βλέποντας τὴν ἀγάπη τοῦ νεαροῦ διακού πρὸς τὰ γράμματα, τὴν ἀφοσίωσή του πρὸς τὴν Ἐκκλησία, ἔγραψε μέ τὸσον ἐνθουσιασμό πρὸς τὸ Μητροπολίτη Σμύρνης Βασίλειο, πού ἔκαμνε τότε τὴ συνοδικὴ θητεία του στὴν Κωνσταντινούπολη, ὥστε ὁ Βασίλειος νὰ παράγγειλε νά τοῦ στείλῃ τὸν προστατευόμενό του. Καί τόσο πολὺ ἐντυπωσιάστηκε ἀπὸ τὸ ἦθος τοῦ νεαροῦ διακού, ὥστε ἔδωσε τὴν ἀπαραίτητη ἐγγύση καί τὸν ἔβαλε στὴν περιφημὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, τὸ φυτῶριο τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχηγῶν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Τὸ 1903 ὁ Ἰάκωβος ἀποφοιτοῦσε ἀριστοῦχος καί πῆγε στὴ Σμύρνη, ὅπου τὸν περιμενε ἀνυπόμονα ὁ γηραιὸς Βασίλειος καί τὸν διώρισε Ἀρχιδιάκονο. Γιά νά καταλάβετε καλὰ τὴ σημασία τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ πρέπει νά ξέρετε ὅτι ὁ Βασίλειος ἦταν ἀφάνταστα αὐστηρὸς, θυμίζε ἐπίσκοπο τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων καί εἶχε φήμῃ ἁγίου. Θά φανῇ ἀπίστευτο ὅτι, κατὰ τὰ εἰκοσι ἔτη πού ἔμεινε στὴ Σμύρνη, ἀρνήθηκε νά χειροτονήσῃ ἱερά. Μόνο μιά φορὰ τοῦ φορτώθηκαν τόσο οἱ χριστιανοὶ τοῦ Ἐπάνω Μαχαλά, ὥστε ὑποχώρησε καί χειροτόνησε κάποιο Σωκράτη, καλῶτατον ἄνθρωπο, ἀλλὰ γερό κρασσοπάτερα. Αἱ λοιπόν, ποτὲ δέν θέλησε νά συγχωρήσῃ τὸν ἑαυτὸ του γι' αὐτὸ τό «ἁμάρτημα», ὅπως τὸ χαρακτηρίζε,καί, κάθε φορὰ πού ἔβλεπε τὸν Παπασωκράτη, κουνώντας τὸ κεφάλι του ἔλεγε τὸ δαβιτικόν: «Καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστί διὰ παντός».

Πρέπει νά σημειώσω ὅτι ἡ ὑγεία τοῦ Βασιλείου ἦταν τότε σοβαρὰ κλονισμένη καί ὅτι εἶχε ἐμπιστευθῇ ὅλη σχεδὸν τὴ διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας στὸν Ἀρχιδιάκονό του. Θέλοντας ὅμως νά τοῦ δώσῃ μεγαλύτερο κύρος, ἀποφάσισε νά ζητήσῃ ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο τὴν ἀδεία νά τὸν χειροτονήσῃ βοηθὸ Ἐπίσκοπο. Σέ μιά λοιπόν κοινὴ συνεδρίασιν τῶν δύο Κοινοτικῶν Σωμάτων, Δημογεροντίας καί Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀνακοίνωσε τὴν ἀπόφασή του. Καί τότε παρουσιάστηκε τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ θαῦματα τοῦ Ἰάκωβου: Δημογέροντες καί Κεντρικοί, πού τρώγονταν διαρκῶς σάν σκύλος μέ γάτα, ὅλοι, πρὸς γενικὴν κατάπληξη καί ἱκανοποίησιν τοῦ κοινοῦ, ἐνέκριναν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολίτη.

Ἔστειλε λοιπόν ἀμέσως ὁ Βασίλειος τὴ σχετικὴ αἴτηση σὸ Πατριαρχεῖο. Ἐκεῖ ὅμως σκαλίζοντας προσεκτικὰ τὸ μητρώο τοῦ ὑποψηφίου ἤσαν ὅτι ἔλειπε «μία κεραία» (γιά νά θυμηθοῦμε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ) ὅτι δηλ. ὁ Ἰάκωβος δέν εἶχε συμπληρώσει ἀκόμα τὰ χρόνια πού ἀπαιτοῦσαν οἱ Κανονισμοί. Καί ἀπέρριψαν τὴν αἴτησιν τοῦ Βασιλείου.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ
(1911-1925)

Γενικὴ ἦταν ἡ ἀπογοήτευση στὴ Σμύρνη ὅταν μαθεύτηκε ἡ ἀρνήσιν τοῦ Πατριαρχείου. Ἀκολούθησε λαϊκὸς ἀναβρασμός καί τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας ἀπὸ τίς ἐκκλησιαστικὲς ἐπιτροπές καί ἀπὸ τὰ διάφορα σωματεῖα. Συγχρόνως τὰ δύο Κοινοτικά Σώματα συνήλθαν σ' ἑκτακτὴ συνεδρία, συνέταξαν ἐπεῖγον τηλεγράφημα καί, μέ ὕψος ὄχι καί πολὺ εὐλαβικό, ζητοῦσαν νά γίνῃ δεκτὴ ἡ αἴτησιν τοῦ Μητροπολίτη.

Αὐτὰ πού θ' ἀκούσετε τώρα τὰ ἔμαθα ἀργότερα ἀπὸ ἓνα φίλο μου, τότε συνοδικό.

Ἦταν ἡμέρα πού συνεδρίαζε ἡ Σύνοδος μέ πρόεδρο τὸ μεγάλο ἐκεῖνο Πατριάρχη Ἰωακείμ τὸν Γ'. Ξαφνικὰ ἀνοίγει ἡ πόρτα καί ἐμφανίζεται ἓνας κλητήρας. Διευθύνεται πρὸς τὸν Πατριάρχη, κάνει μιά βαθεῖα ὑπόκλιση καί τοῦ δίνει ἓνα τηλεγράφημα. Ἦταν τὸ τηλεγράφημα τῶν δύο Κοινοτικῶν Σωμάτων τῆς Σμύρνης. Τὸ ἀνοίγει ὁ Πατριάρχης καί ἀρχίζει νά σταυροκοπιέται. Περιέργοι καί ἀνήσυχοι οἱ συνοδικοί, ἐρωτοῦν: –Τί συμβαίνει, Παναγιώτατε;

–Δόξα τῷ Θεῷ, ἀπαντᾷ ὁ Πατριάρχης, οἱ ἀγαπητοὶ μου Σμυρναῖοι συμφώνησαν ἐπὶ τέλους σ' ἓνα ζήτημα.

Καί ἀνέγνωσε τὸ τηλεγράφημα. Μερικοὶ συνοδικοὶ ἐπέμειναν ὅτι ἔπρεπε νά γίνουν ὅπωςδῆποτε σεβαστοὶ οἱ Κανονισμοί. Ὁ συνετὸς ὅμως Ἰωακείμ, ἔχοντας ἄλλως τε σύμφωνους καί τούς περισσότερους συνοδικούς, ὑπενθύνισε τὸ συνθησιμένο σέ δύσκολες περιστάσεις «ἐξ ἀνάγκης καί νόμου μετάθεσις» καί τὸ ἄλλο, τὸ «κατ' οἰκονομίαν», καί ἡ Σύνοδος ἀποφάσισε τελικὰ νά δοθῇ σὸ Μητροπολίτη Σμύρνης ἡ ἀδεία τῆς χειροτονίας. Ἦταν Μάρτιος τοῦ 1908. Μέ ἐκδηλώσεις μεγάλης χαρᾶς πληροφρήθηκε ὁ λαὸς τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Πατριαρχείου καί τὴν ἀπόφασιν τοῦ Βασιλείου νά γίνῃ ἡ χειροτονία τῆν Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως. Οἱ δρόμοι πρὸς τὴν Ἁγία Φωτεινὴ εἶχαν γεμίσει ἀπὸ πλήρη πού ἔτρεχαν νά βρεθοῦν στὴ χειροτονία τοῦ ἀγαπημένου των Ἰακώβου. Σέ λίγο εἶχαν γεμίσει ὄχι μόνον ἡ ἐκκλησία καί ὁ εὐρύχωρος περιβόλος τῆς, ἀλλὰ καί οἱ περὶ τὸν δρόμο. Ἡ λειτουργία ἦταν μεγαλειώδης μέ συμμετοχὴ ἐπτά ἀρχιερέων. Ὁ Βασίλειος, μολοντί οἱ γιατροὶ τοῦ τὸ ἀπαγόρευσαν, ἐπέμεινε πεισματικά νά χειροτονήσῃ, ὥς «πρώτος κατὰ τάξιν», τὸν Ἀρχιδιάκονο του. Καί ὅταν, βάζοντας ὅλα τὰ δυνατὰ του, φώναζε τὸ «Ἄξιος» θάλεγες πῶς θά κρημνίζοταν ἡ Ἁγία Φωτεινὴ ἀπὸ τὴ μυριόστομη ἀναφώνησιν τοῦ λαοῦ «Ἄξιος! Ἄξιος!» Ἔτσι τὸ παιδικὸ ὄνειρο τοῦ Ἰακώβου ἐγίνε πραγματικότητα. Ἀπὸ τὴ μεγαλειώδη ἐκείνῃ τελετῇ, ὁ ποτὲ Παναγῆς ἐβγαίνει Ἐπίσκοπος Χριστουπόλεως.

Τελειῶς ἤσυχος πιά ὁ Βασίλειος, ἀπῆκε μέ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη τὴν ὅλη διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας του σὸ βοηθὸ Ἐπίσκοπο Χριστουπόλεως, καί, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1910, ὁ ἀξιὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἔφθενεν ὀριστικὰ γιά τὴ τόσο ὄνειρευτὴ του Ἀνω Ἱερουσαλήμ.

Καί τότε, σάν νά εἶχε προηγηθῇ συμφωνημένο σύνθημα, ἀπὸ τὴ μιά στὴν ἄλλη ἄκρῃ τῆς Σμύρνης ὑψώθηκε ἡ φωναχτὴ εὐχὴ: Διάδοχος τοῦ Βασιλείου ὁ Χριστουπόλεως! Τὴν ἴδιαν ἄλλως τε εὐχὴ διευτύπων πρὸς τὸ Πατριαρχεῖο καί τὰ δύο Κοινοτικά Σώματα. Ἐφύραξαν οἱ ἀρχιερεῖς. Ὁ ἴδιος συνοδικός, πού ἀνέφερα προηγουμένως, μού διηγήθηκε ὅτι ἓνας προπάγων, ἔξω φρενῶν, ἐφώναξε:

« Ἀκούς ἐκεῖ θράσος! Ἐνα χτεσινὸ ἀκόμα διακάκι νάχῃ τὴν ἀξίωσιν ν' ἀρπάξῃ τὴ σπουδαιότερη ἐπαρχία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου! »

Τὴν κατάσταση ἔσωσε τότε ὁ πατριωτισμός τῶν Σμυρναίων. Κάθε ἀντίστασιν ἔπεισε ἀπότομα μόλις εἶχε γνωσθῇ ὅτι ἐπιθυμία τῶν ἐθνικῶν κύκλων ἦταν νά ἐκλεγῇ ὁ κατατρεγμένος ἀπὸ τοὺς Τούρκους καί διωγμένος ἀπὸ τὴν ἐπαρχία του Μητροπολίτης Δράμας Χρυσόστομος, πού ἀργότερα θά ἐδόξαζε μέ τὸ μαρτυρικὸ τέλος του τὸ θρόνο τοῦ Ἱεροῦ Πολυκάρπου, Ἡ ἐπιθυμία τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, νόμος ὀρπερατός γιά τὸ Ἑλληνισμὸ τῆς Τουρκίας, πραγματοποιήθηκε ὁμαλὰ. Ὁ Χρυσόστομος ἐφθασε στὴ Σμύρνη, ἐνῶ ὁ Ἰάκωβος πῆγαινε στὴν Πόλιν νά ὑποβάλλῃ στὴ Σύνοδο ἐκθεση τῶν πεπραγμένων του. Καί ἦταν τέτοια ἡ ἐντύπωσιν τῶν συνοδικῶν γενικά, ὥστε νά λάβῃ τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐκκλησίας καί συγχρόνως, γιά πρακτικώτερη ἀμοιβή, νά γίνῃ ἡ προαγωγή τοῦ στὴ Μητρόπολιν Δυρραχίου».

ΛΑΣΠΟΛΟΓΙΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΕΣ ΕΞΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ
ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΞΕΡΙΖΩΜΟ

Στό περιοδικό «΄Επιλογές από τό «READER'S DIGEST» Μάρτιος 1982 ή Πέγκυ Μάν σέ άρθρο της μέ τίτλο: «Τά ναρκωτικά διαβρώνουν την προσωπικότητα», στή σελίδα 34 ανάμεσα σέ άλλα γράφει: «...΄Η δρ. Μαριέττα ΄Ισιδωρίδου, από τις εύρωπαϊες βιολόγους πού οι έρευνές της έκτιμούνται διεθνώς, ύπήρξε ή πρώτη πού μελέτησε στό ηλεκτρονικό μικροσκόπιο τά αίμοσφαίρια χρόνιων χασισιοτών. Τά άτομα αυτά, πρόσφυγες του 1922 από τη Μικρά ΄Ασία, έφεραν μαζί τους μία βαθιά ριζωμένη συνήθεια. ΄Επί 16 χρόνια κατά μέσο όρο, κάπνιζαν καθημερινά χασίς, χωρίς ώστόσο νά κάνουν χρήση άλλων ναρκωτικών. ΄Η έρευνα της βιολόγου κράτησε αρκετό χρόνο και κατά τη διάρκεια της εξετάσθηκαν χιλιάδες λευκά αίμοσφαίρια τών άτόμων αυτών».

Δέν ξέρω από πού κατάγεται ή δρ. ΄Ισιδωρίδου. Τό επώνυμο μαρτυράει (ρίζα και κατάληξη) άδέχαστες Πατρίδες.

Τώρα, πότε, ποιά έτος έκανε ή ίδια τις διαπιστώσεις, ότι αυτοί οι χρόνιοι χασισιοπότες ήταν πρόσφυγες του 1922 από τη Μικρά ΄Ασία; Πού σπριζίει την άποψη ότι «δεκάκι χρόνια κατά μέσο όρο κάπνιζαν καθημερινά χασίς;» Πόσα ήτανε αυτά τά άτομα; Και από ποιά μέρη της Μικρασίας;

Πρίν μάς άπαντήσει ή κ. ΄Ισιδωρίδου, άς άκούσει λίγα λόγια (γιά νά ενημερωθεί) γιά τούς Μικρασιάτες, πρίν και μετά τόν ξεριζωμό.

Ο κόσμος της Μικρασίας ήτανε εργατικός, τίμιος, νοικοκυρεμένος. Τρία ήτανε τά ιδανικά του: Πατρίδα, Όρησκεία, Οικογένεια. Γιά αυτά ζούσε, γιά αυτά μαχόταν, γιά αυτά άγρυπνούσε μερόνυχτα (πού καιρός γιά χασίς). Και γι΄ αυτό ή πανάρχαια κοιτίδα του πολιτισμού διατήρησε άνεπαφο τόν τρισχιλιόχρονο πολιτισμό της.

Πέντε αιώνες σκλαβιάς σφυρηλάτησαν τό Πιστεύω του Μικρασιάτη. Σέ τούτο τό Πιστεύω όφείλεται στό ότι έμειναν άνέγγιχτα τά όσια και ιερά της φυλής. Στην εργατικότητα και στό δημιουργικό του μυαλό όφείλεται ότι ίσαμε τό 1922 αυτός κρατούσε τά σκήπτρα στό έμπόριο, στην οικονομική, κρινωνική, πνευματική ζωή.

Αυτά, μέ δυό λόγια, εκεί στις άθάνατες Πατρίδες.

Κι ύστερα έδώ, στή δεύτερη πατρίδα.

Κοντά έναίμισι εκατομμύριο ήταν οι ξεριζωμένοι του 1922. Τά τρία τέταρτα τών άνδρών είχαν σφαγεί ή βρίσκονταν στην αιχμαλωσία (πολλοί λίγοι γύρισαν άργότερα). Στην ΄Ελλάδα οι ξεριζωμένοι αποτελούνταν από γυναικόπαιδα και ήλικιωμένους. ΄Ελάχιστοι οι νέοι. Μικρομέγαλοι ρίχτηκαν τότε στόν άγώνα γιά την έπιβίωση. ΄Ολόκληρη ή οικογένεια πάλεψε μέ τη φτώχεια, τις άρρώστιες, τούς θάνατους. Πάλεψε μέ την άρνηση γύρω, άκόμα και μέ την άπανθρωπιά. Πάλεψε. Στό τέλος νίκησε. Και τό παιδί του ξεριζωμού και της προσφυγιάς, κι αυτό δοκιμάστηκε σκληρά. Πρίν την ώρα του βγήκε στή βιοπάλη. τούτο τό, χτυπημένο από τη μοιρα, παιδί θά μπορούσε νά παραστρατήσει, νά χαθεί. Τίποτα άπ΄ αυτά. ΄Απ΄ έναντίας, τό προσφυγόπουλο έγινε υπόδειγμα καλού οικογενειάρχη. Τούτο όφείλεται γιαι τό παιδί ζούσε κάτω από τις φτερούγες της μάνας. Γιατί οι άρχές κι οι παραδόσεις της μικρασιατικής οικογένειας δέν τό άφηναν νά παρεκκλίνει.

Τώρα ποιοί ήταν. οι χασισιοπότες «τά πειραματόζωα» της κ. ΄Ισιδωρίδου; Οι λιγοστοί νέοι πού ήρθαν πρίν εξήντα χρόνια κι άργότερα διαπρέψανε; οι άπόγονοι, πού σήμερα έχουν ξεχωριστές θέσεις στην κοινωνία; Οι ήλικιωμένοι πού κι αυτοί δούλεψαν σκληρά;

Τό χασίς, όπως μαθαίνω, τό συνήθιζαν πρίν από τό 1922 οι κουτσαβάκηδες, πού συχνάζαν στην Πλατεία Ψυρρή. Μέ την τοίκα (πίπα χασίς), στό στόμα, παρίσταναν τό ντάή. Δέ σταματούσε τό κυνηγητό της άστυνομίας. ΄Ο λογοτέχνης Δημήτρης Λιάκος γράφει σέ έπιστολή του στην κ. ΄Ισιδωρίδου: «Τά ναρκωτικά προϋπήρχαν στην ΄Ελλάδα, προτού νά έρθουν έδώ οι πρόσφυγες. ΄Η πλατεία Καραϊσκάκη στόν Πειραιά, ήταν ένα άπέραντο χασισοποτείο. ΄Επίσης οι άκτές της Πειραικής, φιλοξενούσαν χασικλήδες, όπως γράφει ό Μάρκος Βαμβακάρης στην «Αυτοβιογραφία» του.

Τώρα, άν υπήρχαν, καθώς διατείνεται ή κ. ΄Ισιδωρίδου ελάχιστοι χασισιοπότες, τί φταίνε τα εκατομμύρια του Μικρασιατικού ΄Ελληνισμού; Οι Μικρασιάτες δέ φέρανε μαζί τους τη συνήθεια του χασίς. Φέρανε τις ήλικές καταβολές, την εργατικότητα, την έξυπνάδα. Σ΄ αυτά όφειλονται οι έπιτεύξεις σ΄ όλους τούς τομείς της πνευματικής, πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής ζωής του τόπου μας. Τί νά πρωτοπει κανείς και γιαι νά πρωτομιλήσει. Ξεφωνίζει παντού τό Μικρασιατικό Θαύμα. Μέ τό πείσμα και την αδιάλειπτη δουλειά μεταβόλανε οι πρόσφυγες την κατάρρα σέ ευχή. Κι ό ίδιος ό Βενιζέλος σέ έπιστολή του στόν Αιγίδη γράφει στις 26 του ΄Ιούνη 1934: «... Δέν νομίζω ότι υπάρχει κανείς σήμερα πού μπορεί νά άρνηθι ότι μετά την έπελθοΰσαν Μικρασιατικήν καταστροφής ή άφιξης επί του ΄Ελληνικού εδάφους τών εκατόν είκοσι μυριάδων προσφύγων, υπήρξε εύλογία διά τό κράτος».

΄Ιφιγένεια Χρυσοχόου
Μέλος της ΄Εταιρίας ΄Ελλήνων λογοτεχνών και της ΄Ενώσεως Σμυρναίων

Νίκαια 2/3/1982

Πρός τό Διοικητικό Συμβούλιο
της «΄Ενώσεως Σμυρναίων»

ΑΘΗΝΑ

΄Αγαπητοί κύριοι,

Σας έσωκλείω αντίγραφο έπιστολής μου πού έστειλα στό περιοδικό «΄Επιλογές από τό READER'S DIGEST», πού κυκλοφορεί και στην ΄Ελλάδα.

Στην έρευνα μέ τίτλο «Τά ναρκωτικά διαβρώνουν την προσωπικότητα», τοποθετούν τούς Μικρασιάτες πρόσφυγες σάν «πειραματόζωα», χασισοπότες.

Τήν έρευνα φέρεται νά την έχει κάνει ή βιολόγος Μαριέττα ΄Ισιδωρίδου, πού προσπάθησα νά την βρώ στό τηλέφωνο, αλλά δέν μπόρεσα.

Νομίζω πώς έχετε ύποχρέωση νά πάρετε και πάλι θέση - όπως μέ τό «Βήμα» - και ν΄ άπαντήσετε όπως πρέπει γιαι τό κακό και ή διαστρέβλωση της αλήθειας, παράγιναν.

Μέ πολλή έκτίμηση
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΙΑΤΣΟΣ

Κοκκινιά 1/3/82

Κε Διευθυντά,

Διάβασα τό πολύ ένδιαφέρον άρθρο της κας Πέγκυ Μάν «Τά ναρκωτικά διαβρώνουν την προσωπικότητα», (τ. 2 Μάρτης 1982) και θέλω νά σταθώ στό σημείο πού αναφέρεται ή συνεργάτιδά σας, στους πρόσφυγες της Μικρασίας. Γράφει:

«΄Η δρ. Μαριέττα ΄Ισιδωρίδου, από τις εύρωπαϊες βιολόγους πού οι έρευνές της έκτιμούνται διεθνώς, υπήρξε ή πρώτη πού μελέτησε στό ηλεκτρονικό μικροσκόπιο τά αίμοσφαίρια χρόνιων χασισιοτών. Τά άτομα αυτά, πρόσφυγες του 1922 από τη Μικρά ΄Ασία, έφεραν μαζί τους μία βαθιά ριζωμένη συνήθεια. ΄Επί 16 χρόνια κατά μέσο όρο, κάπνιζαν καθημερινά χασίς, χωρίς ώστόσο νά κάνουν χρήση άλλων ναρκωτικών». (σελ. 34).

Θά παρακαλούσα θερμά τη διακεκριμένη έλληνίδα έπιστήμονα, νά μάς δώσει περισσότερα στοιχεία γιά τούς Μικρασιάτες όπως: Πού τούς βρήκε, άν πήγε σέ προσφυγικούς συνοικισμούς, άν έζησε μαζί τους και τί άνθρωποι ήσαν. ΄Ακόμη, ποιά χρονολογία έκανε την έρευνα αυτή, γιαι οι περισσότεροι Μικρασιάτες έχουν πιά πεθάνει, άφου άπ΄ την καταστροφή του ΄22, πέρασαν 60 χρόνια. ΄Επίσης, από ποιά μέρη της Μικρασίας ήταν τά «πειραματόζωα» της κ. Μαρ. ΄Ισιδωρίδου.

Νά μου έπιτρέψει ή κ. Μαρ. ΄Ισιδωρίδου ν΄ άμφιβάλω άν τά άτομα αυτά ήταν Μικρασιάτες. Οι κατακαημένοι πρόσφυγες, είχαν άλλες δουλιές νά κάνουν: νά κλάψουν τούς νεκρούς τους, πού άφησαν άταφους στό ξαφνικό φευγιά τους από τά πατρογονικά χώματα. Νά βρουν μία παράγκα νά μπουν μέσα αυτοί και τά παιδιά τους, πού γύριζαν γυμνά και ξυπόλυτα. Οι πρόσφυγες δέν υπήρξαν άντικοινωνικά στοιχεία. ΄Ο έρχομός τους στην ΄Ελλάδα, ώφέλησε την πατρίδα. ΄Ας θυμηθούμε τά όσα έγραψε ό ΄Ηλίας Βενέζης γιά τούς πρόσφυγες: «΄Ενα εκατομμύριο πεντακόσιες χιλιάδες ψυχές. Και τό πώς έστάθη, πώς όθροπόδησε, δουλεύοντας την πικρή γή, ξεχεραώνοντας άγριόβουνα, άποξεραίνοντας βαλτόνερα μπαίνοντας μέσα στόν κορμό της ζωής της χώρας, στή βιομηχανία, στό έμπόριο, στην έπιχείρηση, στις τέχνες, παντού». (΄Ηλ. Βενέζι «΄Οπως στό άρχαίο Δράμα», έφ. «Τό Βήμα» 4/7/1972).

Τά ναρκωτικά προϋπήρχαν στην ΄Ελλάδα, προτού νά έρθουν έδώ οι πρόσφυγες. ΄Η πλατεία Καραϊσκάκη στόν Πειραιά, ήταν ένα άπέραντο χασισοποτείο ΄Επίσης οι άκτές της Πειραικής, φιλοξενούσαν χασικλήδες, όπως γράφει ό Μάρκος Βαμβακάρης στην «Αυτοβιογραφία του». ΄Αν ήταν χασισιοπότες οι πρόσφυγες, δέ θά δημιουργούσαν στους προσφυγικούς συνοικισμούς τό ΄Επος της ΄Εθνικής μας ΄Αντίστασης, μέσα στις προσφυγικές πολιτείες, την Κοκκινιά, την Καισαριανή, τό Βύρωνα, τη Ν. ΄Ιωνία κ.ά.

Τώρα, άν υπήρχαν και μερικά άτομα - λοΰμπεν - πού μπήκαν στό κύκλωμα τών ναρκομανών, δέν ευθύνεται ή συντριπτική πλειοψηφία τών προσφύγων, πού φημίζονται γιά την εργατικότητά τους και τό νοικοκυριό τους.

Δέ θέλω νά τοποθετήσω τά όσα γράφονται γιά τούς πρόσφυγες της Μικρασίας, στην αντιπροσφυγική έκστρατεία, πού συνεχίζεται χρόνια τώρα.

Πιστεύω τό γράμμα μου νά δημοσιευτεί, περισσότερο όμως περιμένω άπάντηση στα έρωτήματα πού έθεσα στην κ. Μαρ. ΄Ισιδωρίδου.

Εύχαριστώ γιά τη φιλοξενία

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Π. ΛΑΤΣΟΣ
Μέλος της ΄Εταιρίας ΄Ελλήνων Λογοτεχνών

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΗΧΘ

ΠΕΝΘΗ

ΣΠΥΡΟΣ Δ. ΒΑΡΟΥΤΣΗΣ

΄Αργά μαθαίνουμε και μέ μεγάλη θλίψη άναγράφουμε τόν εξαφνικό θάνατο του φίλτατου συμπολίτη, διακεκριμένου μέλους της ΄Ενώσής μας, Σπύρου Βαρουτσή (1895-1981).

Ευπατρίδης, από μεγάλο άρχοντόσπιτο της Σμύρνης, (ό προύχοντας πατέρας του, μέλος αϊρετό της ΄Ελληνικής Κοινότητας και παραστάτης στους άγώνες της) σπούδασε στό ΄Εμπορικό Τμήμα του ΄Ελληνογαλλικού λυκείου Χρ. Ν. ΄Αρών και συμπλήρωσε την έγκύκλια μόρφωσή του στό ΄Εξωτερικό.

Στην ΄Ελλάδα, γιά νά έπιβιώσει, εργάστηκε διαδοχικά, στή Διεύθυνση ΄Επισιτισμού της Γενικής Διοίκησης Θεσσαλονίκης, σύγχρονα και δάσκαλος της Γαλλικής γλώσσας, βραδύτερα και στην «΄Επιτροπή ΄Αποκαταστάσεως Προσφύγων» στην ΄Αθήνα.

Όμως, ή οικονομική παιδεία του, ή γλωσσομάθειά του και προπάντων, τό κληρονομικό έμπορικό διαμόνιο και ό δυναμισμός του, τόν έβοήθησαν γρήγορα νά σταδιοδρομήσει και νά διακριθεί στόν έμπορικό στίβο, σάν αντιπρόσωπο, γιά την ΄Ελλάδα, μεγάλων Βελγικών εργοστασίων.

Τιμημένος μέ άνώτερο παράσημο του Βελγικού Στέμματος, γιά τη σαρανταπεντάχρονη συμβολή του στην ανάπτυξη τών ΄Ελληνο-Βελγικών έμπορικών σχέσεων (βλ. «Μικρα. ΄Ηχώ» φ. 170. σ.7. Σεπτ. 1975), από τά άρχαιότερα στελέχη του προσφυγικού Σωματείου μας, χάριζε συχνά τη θαλερή παρουσία του, μέ την ευγενέστατη αύχυό του, στις συνεντεύξεις μας και στις πνευματικές εκδηλώσεις μας.

Ο χαμός του άδέχαστου συμμαθητή και άδερφικού φίλου, πού έλεγες πώς άνετα θάπανε τά έκατό, άφίνει αληθινό κενό στους Σμυρνήτικους κύκλους της ΄Αθήνας.

΄Η ΄Ενωσις Σμυρναίων και ή εφημερίδα μας εκφράζουν τη βαθιά λύπη τους στην κυρία Χαρίκλεια Σ. Βαρουτσή, στό γιό τους, την κυρία Δημ. Βαρουτσή και τόν έγγονό τους, τη θυγατέρα τους και τόν άνδρα της πρέσβη κ. ΄Ηλία ΄Αντωνόπουλο, σέ άδέρφια του άείμνηστου Σπύρου και στους λοιπούς συγγενείς και εύχονται παντοτινή νά είναι ή καλή θύμηση του άγαπημένου μας.

N.X.A.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ

΄Από τά πρώτα-πρώτα μέλη της ΄Ενώσής μας, ό Κώστας Βασιλάκος, βέρος Σμυρνιός Καραντινιώτης, πέθανε ξαφνικά στις 3 του Φλεβάρη, ένεννητάρης κοντά και κηδεύτηκε στή Νέα Σμύρνη, όπου κατοικούσε.

Άριστούχος του ΄Ελληνογαλλικού λυκείου Χρ. Ν. ΄Αρών της Σμύρνης, μέ σπάνια χρηστότητα ήθους και μεγάλη προκοπή στα οικονομικά, συνεργάστηκε πολλά χρόνια, μέ τό μεγάλο «έμπορικό οίκο αντιπροσωπειών» (Σμύρνη, Βυρητόη, Μυτιλήνη, ΄Αθήνα) του Δημοσθένη Διαμαντίδη και στάθηκε συντελεστής στην διεύρυνση και την κατοπινή κατακόρυφη ανάπτυξη στην ΄Ελλάδα τών εργασιών της έπιχείρησης μετά τό 1922.

Δραστήριος και έπινοητικός, ίδρυσε, μετά την Κατοχή, έπιχείρηση δική του Ναυαγιαφέσεων, και ανέλκυσε από τούς βυθούς, τορπιλισμένες μονάδες του πολεμικού Ναυτικού μας, σέ σύμβαση μέ τό ΄Ελληνικό Δημόσιο.

Άθεράπευτα νοσταλγός της πατρίδας μας, παρακολουθούσε μέ πάθος τις προσφυγικές εκδηλώσεις Μνήμης και τη σημαντική περιοισία, πού άπόκτησε μέ σκληρή άποδοτική εργασία και πολύ ιδρώτα καταλείπει, μέ τη διαθήκη του στην «΄Εστία Νέας Σμύρνης», γιά τούς κοινωφελείς σκοπούς της.

Ο Θεός νά άναπαύσει τόν αλησμόνητο φιλογενή συμπολίτη και καλό φίλο.

N.X.A.

Πρέπει όλοι οι
Σμυρνιοί
όπου κι΄άν βρίσκονται
νά γράψουν μέλη
της «΄Ενώσεως» μας
τά παιδιά τους.
Γιατί δέν πρέπει
νά κοπούν οι ΡΙΖΕΣ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΗΧΘ

΄Η άνωτέρω φωτογραφία άποτελεί ευγενή δωρεά του έκλεκτου μέλους της ΕΝΩΣΕΩΣ κ. Μαρίας Ταγαράκη και άποτελεί προσφοράν του άνηψιού της Γεωργίου Βακαλάκη υιού του άείμνηστου άδελφού της Σμυρναίου Νικολάου Βακαλάκη.

Εικονίζει τούς άποφοίτους της Εϋαγγελικής Σχολής Σμύρνης του 1911, και ό εικονιζόμενος πέμπτος εξ΄ άριστερών πρός τά δεξιά (μέ τό μουστάκι και τη χωρίστρα στή μέση) Σμυρναίος κ. Κίμων Ραΐσης συνταξιούχος δικηγόρος, ό όποιός έγεννήθη στή Σμύρνη τό 1888, είχε την καλωσύνη και την ευγένεια, πιέζοντας τη μνήμη του, νά μάς γνωρίση τά όνόματα όσων εκ τών εικονιζόμενων ένεθυμήθη.

Πάντα εξ άριστερών πρός τά δεξιά και εις την πρώτην σειράν (όρθιοι) εικονίζονται οι: Δημάκης, Κουφιδάκης, Κυδωνόπουλος, Νικόλαος Πρασάς, Κίμων Ραΐσης,....., Κώστας Παράσχου, ΄Ανδρεαδάκης και Λουκάς Κομνηνός. Ο τελευταίος, Λουκάς Κομνηνός ήτο άδελφός της μητρός της δωρησάσης την φωτογραφίαν, ήλθε εις την ΄Ελλάδα διά σπουδάς, υπηρέτησε ως έθελοντής στόν πόλεμο του 1912 και άπελύθη τό 1920 έχοντας σάν άνάμνηση 12 τραύματα.

Εις την δευτέραν σειράν (καθήμενοι) και μέ την αυτήν φοράν εικονίζονται ΄Αθανάσιος ΄Αναστασιάδης καθηγητής μαθηματικών, Σωτηρίου Γυμνασιάρχης, Νίκος Κυπριασόπουλος (΄Ιατρός φυματολόγος ό όποιός διετέλεσε διευθυντής του Σανατορίου της Πάρνηθος).

΄Η ΕΝΩΣΗ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ εύχαριστεί θερμά την δωρήτριαν της φωτογραφίας, ως και τόν προσφέροντα άνηψιό της και παρακαλεί όσους εκ τών άναγνωστών της εφημερίδας μας άναγνωρίσουν κάποιον εκ τών εικονιζόμενων νά μάς τό γνωρίσουν καθ΄ όσον έκτός του κ. Κίμωνος Ραΐση δέν γνωρίζομεν εάν έπιζη έτερος.

T.B.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

- Όλγα Βατίδου «΄Ημερολόγιο Νοσοκομείου» ΄Αθ. 1981 σελ. 96.

- Μανώλης Γ. Βαγιανός «ΜΕΛΙ» Μελί Μεγάρων 1981 σελ. 265.

- ΄Ηλία Λαζάρουλου «ΜΙΚΡΑΣΙΑ» ΄Αθ. 1980 σελ. 27.

- ΄Ηλία Λαζάρουλου «΄Ανθρωπογραφία» ΄Αθ. 1981 σελ. 30.

- ΄Αθηνάς Κερσετετζή «ΑΙΒΑΛΙ» ΄Αθ. 1981 σελ. 78.

- Κ.Π.Δεμερτζής, «Κείμενα και Στοχασμοί ενός δασκάλου», Έκδ. Φιλippoτή, ΄Αθήνα 1981, σελ. 126.

- Χρ. Καραγιαννόπουλος, «΄Ο οικουμενικός» Έκδ. Σήμαντρο, ΄Αθήνα, σελ. 60.

- Άλέξανδρος Παραδείσης, «΄Η λύπη της Εϋτυχίας» (ΜΠΑΜΠ-Ι-ΣΕΑΝΤΕΤ), Έκδ. Χρ. Παραδείση, ΄Αθήνα 1981, σελ. 279.

- Άλέξανδρος Παραδείσης, «΄Αετοί και Κρίνα - Βασιλείς της ΄Ισπανίας», Έκδ. Χρ. Παραδείση, ΄Αθήνα 1980, σελ. 525.

- Μίλητ Παρασκευαΐδη, «Λεσβιακά Χρονικά 1981 και Βιβλιογραφικές Σημειώσεις» ΄Αθήνα - Μυτιλήνη 1982.

- Μίλητ Παρασκευαΐδη, «Ζωγραφίες και σχέδια μολυβιού», ΄Αθήνα - Μυτιλήνη, 1982.

**«Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ»
ΤΟΥ ΤΖΩΡΤΖ ΧΟΡΤΟΝ
Β' ΕΚΔΟΣΗ**

Τό βιβλίο του Τζώρτζ Χόρτον, Προξένου τών Ἡνωμένων Πολιτειῶν στή Σμύρνη, τό 1922, «Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ», πού κυκλοφόρησε γιά πρώτη φορά σέ ἑλληνική ἔκδοση τόν περασμένο χρόνο γρήγορα ἐξαντλήθηκε.

Τά Μικρασιατικά Σωματεία, μεταξύ αὐτῶν καί ἡ Ἑνωση Σμυρναίων, πού εἶχαν ἀναλάβει τήν ἔκδοση του ἀπεφάσισαν τήν ἐπανεκδοση λόγω τῆς μεγάλης ζήτησης.

Τό πολύτιμο αὐτό βιβλίο μέ τή ζωντανή μαρτυρία τοῦ Τζώρτζ Χόρτον πωλεῖται στά Γραφεῖα τῆς Ἑνώσεώς μας γιά τά μέλη μας δρχ. 250.

**ΤΖΩΡΤΖ ΧΟΡΤΟΝ
«ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ»**

- Ἕνα μυθιστόρημα ἐμπνευσμένο ἀπό τήν πρώτη του ἐπαφή καί ἀγάπη μέ τήν Ἑλλάδα.
 - Γραμμένο στά Ἑλληνικά
 - Μιά ἱστορία ἔρωτος βασισμένη στήν ἀλήθεια.
- Ἑκδοση «Ἑστίας» Κολλάρου. Θά κυκλοφορήσει τίς μέρες τοῦ Πάσχα στά βιβλιοπωλεῖα καί στά Γραφεῖα τῆς Ἑνώσεως Σμυρναίων.

**ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΝΟΥ ΒΑΛΣΑΜΑΚΗ
ΣΤΗΝ
ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ**

Ἡ Πολιτεία τιμώντας τό ἔργο τοῦ ΠΑΝΟΥ ΒΑΛΣΑΜΑΚΗ ἐγκαινίασε στίς 15 Μαρτίου στήν Ἐθνική μας Πινακοθήκη ἀναδρομική ἔκθεση τοῦ καλλιτέχνη πού ἔχει ἤδη συμπληρώσει πάνω ἀπό μισό αἰῶνα δημιουργίας.

Εἶναι, γιά μᾶς τούς Μικρασιάτες τιμή, περηφάνεια καί παρηγοριά μιά ἐπίσκεψη στήν Ἑκθεσή του.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

«Ἔτος Ἐθνικῆς Μνημοσύνης γιά τά θύματα τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς» νά κηρυχθεῖ τό 1982, ζήτησε μέ ὑπόμνημά της πρὸς τόν πρωθυπουργό κ. ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ἡ Διασωματειακή Ἑνωση «Μουσείο τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ανατολῆς».

Στό ὑπόμνημά (πού ὑπογράφουν ὁ πρόεδρος ΠΑΝΟΣ ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ, καί ὁ γεν. γραμματέας ΔΗΜ. ΨΑΡΡΟΣ), ζητεῖται παράλληλα μέ τήν κήρυξη, κινητοποίηση τῶν ἀρμοδίων κατὰ τομεῖς ὑπηρεσιῶν γιά τήν διεθνή προβολή τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ (ἐνημερωτικές ἐκδηλώσεις στήν Ἑλλάδα καί τό ἐξωτερικό, ἐκπομπές στήν τηλεόραση καί τό ραδιόφωνο, ἀναμνηστικές σειρές γραμματοσήμων, μεγάλη ἀναμνηστική ἔκθεση κειμηλίων κ.λπ.).

Ἀκόμα ἡ ἔκθεση στό μελλοντικό πρόγραμμά της ἀποβλέπει στήν πραγματική δημιουργία ἐνός μεγάλου Μουσείου, στήν ὁργάνωση ἐνός Ἰνστιτούτου μέ τήν συμμετοχή διαφόρων ἐπιστημόνων γιά τήν μελέτη καί ἀξιολόγηση κάθε στοιχείου σχετικοῦ μέ τόν μικρασιατικό ἑλληνισμό.

ΔΩΡΕΕΣ

- Στή μνήμη τῆς μητέρας τῆς Ἀσπασίας Μελισσινοῦ, τό γένος Ψαλτώφ,
Ἡ κα Μαρία Λαλαγιάννη δρχ. 10.000
- Στή μνήμη τοῦ ἐξαδέλφου του Πέτρου Χατζηπανάγου,
Ὁ κος Χριστόφορος Εὐστρατίου δρχ. 5.000
- Στή μνήμη τοῦ συζύγου τῆς Λαζάρου Εὐτυχίδου,
Ἡ κα Νίτσα Εὐτυχίδου δρχ. 2.000
- Στή μνήμη τοῦ πατέρα τῆς Δημήτρης Γιγουρτσῆ,
Ἡ κα Μαρία Φρουζῆ δρχ. 2.000
- Στή μνήμη τῆς ἐξαδέλφης τῶν Ἀρτεμίου Μανούκη,
Ὁ κος Στυλιανός καί ἡ κα Εὐτυχία Βλέσσα δρχ. 1.000
- Γιά τούς σκοπούς τῆς Ἑνώσεώς μας,
Ὁ κος Νίκος Ε. Κουκλουτζαλῆς δρχ. 1.000

ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ

Κατόπιν αἰτήσεων μελῶν μας καθώς καί ἄλλων φορέων, βιβλιοθήκες κ.λπ., τό Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Ἑνώσεως Σμυρναίων ἀποφάσισε τήν ἀνατύπωση τῶν ἐξαντληθέντων τόμων τῶν ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ Ἀριθ. 1-5-6 καί 7, διά προεγγραφῶν.

Παρακαλοῦνται λοιπόν τά μέλη μας καί οἱ φίλοι μας ὅπως μᾶς γνωστοποιήσουν ἐάν ἐπιθυμοῦν νά ἐγγραφοῦν, τηλεφωνώντας ἢ γράφοντας στά Γραφεῖα τῆς Ἑνώσεώς μας.

ΜΑΡΤΥΡΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Ἰφιγένειας Χρυσοχόου

Κυκλοφόρησε σέ Β' ἔκδοση τό βιβλίο τῆς Ἰφιγένειας Χρυσοχόου «Μαρτυρική Πορεία» τό Χρονικό τῆς ὁμηρίας 1922-24 ἀπό τίς ἐκδόσεις Φιλιππότη. Εἶναι ἓνα ἀπό τά βιβλία τῆς Μικρασιατικῆς Τριλογίας τῆς συγγραφῆς πού ἀγκαλιάζει ἑκατό χρόνια ζωῆς. Καί πού τιμήθηκε μέ τό Βραβεῖο τῆς Ἑστίας Νέας Σμύρνης, τό Ἀρόναιο Ἑπαθλο Ἑνώσεως Σμυρναίων, μέ Ἑπαινο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καθώς καί μέ Βραβεῖο τοῦ Ἰδρύματος Κῶστα καί Ἑλένης Οὐράνη.

Ἐξήντα χρόνια σήμερα, μετά τήν ἐθνική καταστροφή στή Μικρασία, τά βιβλία τῆς Ἰφ. Χρυσοχόου ἀποτελοῦν βηματοδότες ἐθνικῆς μνημοσύνης. Γράφτηκε πὺς εἶναι βιβλία πού «κλείνουν τήν περιπέτεια τῆς φυλῆς μας καί τή διαφυλάσσουν σάν διαθήκη στοὺς νέους» κι ἀκόμα «ἓνα ὀλοκληρωμένο τρίπτυχο τῆς Μικρασιατικῆς Τραγωδίας, ἴσως τῆς πρὸ συγκλονιστικῆς ἀφήγησης».

**ΑΓΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ**

Σέ συνέχεια μέ τήν Ἀνακοίνωση τῆς Ἑνώσεως Σμυρναίων, τῆ σχετικῆς μέ τά 60χρονα ἀπὸ τήν Καταστροφή, καί μέσα στά πλαίσια τῶν ἐπιδώξεων μας, πληροφοροῦμε τά μέλη μας, ὅτι ἡ Ἑνωση μας συνυπόγραψε μαζί μέ τά ἄλλα Μικρασιατικά Σωματεία τήν αἴτηση πρὸς τήν Ἱερὰ Μητρόπολη Νέας Σμύρνης γιά τήν Ἀγιοποίηση τοῦ Ἑθνομάρτυρος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

ΤΟ ΛΑΒΑΡΟ ΤΟΥ 1821

Τό Πολεμικό Μουσείο Ἀθηνῶν εἶχε τήν ἐπιτυχή πρωτοβουλία νά μεταφέρει ἀπὸ τή Μονή τῆς Ἀγίας Λαύρας γιά προσκύνημα στίς αἰθουσες του τό σεπτόν κειμήλιον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τό ΛΑΒΑΡΟ τοῦ 1821.

Στό Μουσείο ἐδόθη τό ἄρθρο τοῦ ἐκλεκτοῦ μέλους μας Κου Δημήτρη Ἀρχιγένη, τό σχετικό μέ τή γνωστή προέλευση, ὥστε νά πληροφορηθεῖ τό εὐρύ κοινὸ τῆς πρωτεύουσας ὅτι τό ἔχουν κεντήσῃ καί προσφέρει στή Μονή τῆς Ἀγίας Λαύρας, στό τέλος τοῦ 16ου αἰῶνα, Σμυρναῖες κοπέλλες.

Ἐπίσης πληροφορηθήκαμε καί εὐχαριστοῦμε τόν Κο Ἀρχιγένη γιά τήν ὥραϊα πρωτοβουλία του, ὅτι προσέφερε μεγενθυμένο καί κορνιζαρμένο τό κείμενο τοῦ ἱστορικοῦ τοῦ Λάβαρου ἐκτός ἀπὸ τό Μουσείο καί στή Μονή τῆς Ἀγίας Λαύρας, στό Δημάρχειο Καλαβρύτων, καθώς καί στήν Ἑνωσή μας.